

KADERNOTA 2010

Bijstelling programma's

Inhoudsopgave

1	AANBIEDINGSBRIEF	3
2	PROGRAMMARAPPORTAGES	9
2.1	Programmastructuur	10
2.1.1	Programma VERKEER EN VERVOER	11
2.1.2	Programma GROENVOORZIENINGEN	14
2.1.3	Programma RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN ECONOMISCHE ZAKEN	16
2.1.4	Programma MILIEUZORG	20
2.1.5	Programma JEUGD EN ONDERWIJS	22
2.1.6	Programma WELZIJN, SPORT EN CULTUUR	25
2.1.7	Programma MAATSCHAPPELIJKE DOELGROEPEN	27
2.1.8	Programma SOCIALE ZORG	29
2.1.9	Programma OPENBAAR BESTUUR EN DIENSTVERLENING	31
2.1.10	Programma OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID	33
2.1.11	Overzicht ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN	35
3	PARAGRAFENRAPPORTAGES	37
3.1	Paragrafenstructuur	38
3.1.1	Paragraaf BEDRIJFSVOERING	39
4	VOORSTELLEN EN ONTWIKKELINGEN DIE DEKKING BEHOEVEN	43
4.1	Algemene toelichting	44
4.1.1	Overzicht voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven	44
5	BUDGETRAPPORTAGE BEGROTING 2010	49
5.1	Budgettaire aanpassingen Begroting 2010	50
5.2	Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2010	51
5.3	Bestemmingsvoorstel voordeel Begroting 2010	51
5.4	Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2010 per programma	51
5.5	Toelichting op specifieke onderwerpen	52
5.5.1	Reserves en voorzieningen	52
6	BUDGETRAPPORTAGE PROGRAMMABEGROTING 2011-2014	53
6.1	Budgettaire aanpassingen Programmabegroting 2011-2014	54
6.2	Totaal budgettaire uitkomst Programmabegroting 2011-2014	54
6.3	Dekkingsvoorstel Programmabegroting 2011-2014	55
6.4	Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2011-2014 per programma	55
7	UITGANGSPUNTEN PROGRAMMABEGROTING 2011-2014	57
7.1	Inleiding	58
7.2	Ontwikkeling programmabegroting	59
7.3	Economische situatie en bezuinigings-/ombuigingstraject	60
7.4	Loonontwikkelingen	61
7.5	Prijsontwikkelingen	62
7.6	Volumeontwikkelingen	63
7.7	Waggs-onwikkelingen	64
7.8	Renteontwikkelingen	65
7.9	Beleid reserves en voorzieningen	66
7.10	Percentages Grondbeleid	67
7.11	Belastingpercentages	68
7.12	Actualiteitswaarde diverse notities	70
8	AFKORTINGEN	73
8.1	Overzicht van gebruikte afkortingen	74

Gemeente Ermelo	
Bezoekadres	Raadhuisplein 2, 3851 NT Ermelo
Postadres	Postbus 500, 3850 AM Ermelo
Telefoonnummer	0341 56 73 21
Email	gemeente@ermelo.nl
Internet	www.ermelo.nl
Handelsregister Kamer van Koophandel	nummer 08217014

Colofon Kadernota 2010	
Uitgave	Gemeente Ermelo
Oplage	80 exemplaren
Aangeboden door	college van burgemeester en wethouders gemeente Ermelo
Opstellers	afdelingen gemeente Ermelo
Coördinatie	afdeling Planning & Control gemeente Ermelo
Eindredactie	afdeling Planning & Control gemeente Ermelo
Druk- en bindwerk	Afdeling Facilitaire en Administratieve Dienstverlening gemeente Ermelo
Omslag	Afdeling Facilitaire en Administratieve Dienstverlening gemeente Ermelo
Datum uitgifte	april 2010

Beschikbaarheid boekwerken	
In boekvorm	Op te vragen bij de afdeling Planning & Control gemeente Ermelo
Digitaal	www.ermelo.nl (onder Politiek en Bestuur, De Cijfers)

Foto omslag	
Fotograaf	Peter van der Velde
Toelichting	<p>Voormalige school 's Heeren Loo – Lozenoord aan de Fokko Kortlanglaan.</p> <p>Dit fraaie gebouw is ontworpen in 1933 door architect A. van der Kraan uit Rotterdam en gebouwd in 1934. In het ontwerp zijn duidelijk invloeden van de bekende architect W.M. Dudok te herkennen. Het ontwerp van Van der Kraan was een totaalplan, waarin ook de tuin en de daarin aanwezige bouwsels als pergola's, bankjes, bloembakken en de vijver werden vormgegeven. Het gebouw is nog grotendeels in oorspronkelijke staat en is in gebruik bij de Speel- o- theek 't Leenhuys.</p>

1. AANBIEDINGSBRIEF

Aan de leden van de raad
van de gemeente
E r m e l o

Datum: 27 april 2010

Onderwerp: Kadernota 2010

Geachte leden,

Hierbij bieden wij u ter bespreking en vaststelling aan de Kadernota 2010.

Deze aanbiedingsbrief dient enerzijds als leeswijzer van de boekwerken en anderzijds als samenvatting van het boekwerk Kadernota 2010: Bijstelling programma's. Hiertoe is deze aanbiedingsbrief onderverdeeld in een aantal alinea's.

De Kadernota 2010 maakt onderdeel uit van de totale beleids- en beheerscyclus, zeg maar het traject van begroting naar jaarrekening. De opzet is gebaseerd op de in 2006 vastgestelde Notitie Doorontwikkeling programmabegroting. Momenteel werkt de auditcommissie aan het traject Ontwikkeling programmabegroting. De uitkomsten hiervan, welke voor de nieuwe raadsperiode 2010-2014 zullen gelden, zijn nog niet bekend, zodat er in deze Kadernota 2010 nog geen rekening meegehouden kon worden.

Notitie Doorontwikkeling programmabegroting.

Deze notitie is behandeld door de commissie ABZ van februari 2006. Hierbij is de opzet van de kadernota bepaald. Een kadernota dient te bestaan uit:

- een overzicht van de tot en met maart bekende inhoudelijke afwijkingen in de uitvoering van de programma's;
- een overzicht van de programmaoverstijgende budgettaire afwijkingen (= begrotingswijzigingen) (incidentele en structurele afwijkingen);
- conceptvoorstellen van het college voor opname in nieuwe programmabegroting, inhoudende eventuele aanpassingen van de programma's, voorstellen nieuw beleid en/of beleidswijzigingen, met dekkingsvoorstellen/-richtingen.

Doel van de kadernota is het voeren van een inhoudelijk raadsdebat (= kaderstelling voor de opstelling van de nieuwe programmabegroting).

De kadernota zal dus niet financieel sluitend zijn. Inzicht wordt gegeven in het te verwachten financiële uitgavenniveau op basis van bestaand beleid en nieuw beleid. Tevens wordt tenminste de richting bepaald waardoor de begroting sluitend gemaakt moet worden indien de inkomsten niet toereikend zijn. Voor alle duidelijkheid, de raad stelt de prioriteiten. Het college concretiseert dit nadien op basis waarvan de programmabegroting ambtelijk wordt afgerond en in oktober door de raad kan worden behandeld.

De kadernota is voor de raad het belangrijkste moment om richtinggevend de programmabegroting te bepalen door:

- algemene beschouwingen te houden;
- richtinggevende prioriteiten te stellen;
- eigen initiatieven te nemen met behulp van voorstellen, moties en amendementen;
- te reageren op de conceptvoorstellen van het college.

Ten slotte is bepaald dat de kadernota nagenoeg gelijktijdig met de rekening door de raad moet worden behandeld en vastgesteld.

Tot zover de algemene regels voor de kadernota.

Kadernota 2010.

De Kadernota 2010 bestaat enerzijds uit een rapportage over en bijstelling van de lopende Begroting 2010. Anderzijds geeft het de kaders, uitgangspunten en dergelijke voor de nieuw op te stellen Programmabegroting 2011–2014 weer.

De totale Kadernota 2010 bestaat uit een tweetal boekwerken, te weten:

- Kadernota 2010: Bijstelling programma's.
Dit boekwerk is bestemd voor uw raad en wordt als zodanig ook door uw raad vastgesteld. Het is afzonderlijk toegezonden aan alle raadsleden en fractievertegenwoordigers.
- Kadernota 2010: Bijstelling producten.
Dit boekwerk is bestemd voor ons college en als zodanig op 27 april 2010 door ons vastgesteld. Het is tevens bedoeld als naslagwerk voor uw raad.

Alle boekwerken liggen ter inzage. Tevens heeft elke fractie één complete set boekwerken ontvangen. Daarnaast zijn de boekwerken raadpleegbaar op internet (www.internet.nl).

Deze Kadernota 2010 is een beleidsarme kadernota. Het jaar 2010 is een bijzonder jaar.

Allereerst is het een verkiezingsjaar. Een nieuwe raad en een nieuw college zijn aangetreden. Een nieuw collegeprogramma 2010–2014 "Investerings in toekomst" is vervaardigd.

Ten tweede gaat de auditcommissie zich buigen over de verdere ontwikkeling van de programmabegroting en zal de doelstellingen voor de komende vier jaar formuleren en aanbieden aan de raad.

Ten derde loopt er een omvangrijk bezuinigings-/ombuigingstraject.

Al deze zaken zullen gevolgen hebben voor de Programmabegroting 2011–2014. Wij hebben daarom in deze Kadernota 2010 budgettair gezien zoveel mogelijk pas op de plaats gemaakt. Ook is er geen uitgebreide inventarisatie van mogelijke voorstellen nieuw beleid uitgevoerd. Derhalve noemen wij dit een beleidsarme kadernota.

Rapportage over de programma's.

In deze kadernota rapporteren wij over de uitvoering van de te leveren prestaties 2010. Dit is opgenomen in hoofdstuk 2 Programmarapportages en in hoofdstuk 3 Paragrafenrapportages. Wij hebben uitsluitend de te leveren prestatie 2010 en een rapportage daarop opgenomen indien de uitvoering afwijkt van de planning. Over het algemeen verloopt de uitvoering van de te leveren prestaties 2010 conform de planning. Daarbij moet echter wel in ogenschouw worden genomen dat dit de stand is per ultimo maart 2010.

Budgettaire uitkomst Begroting 2010.

De totale budgettaire uitkomst van de Begroting 2010 op basis van bestaand beleid bedraagt € 45.700,00 voordelig. Dit is dus de budgettaire stand na verwerking van deze Kadernota 2010. In hoofdstuk 5 vindt u een nadere toelichting op deze budgettaire uitkomst. Hierin zijn overigens ook verwerkt het reële rekeningsaldo 2009, de naar 2010 overlopende kredieten 2009 en de rekeningsaldobestemmende posten 2009. Daarnaast zijn alle tot en met ultimo maart 2010 genomen college- en/of raadsbesluiten met budgettaire gevolgen verwerkt. Niet verwerkt is de uitkomst van de meicirculaire 2010. Deze circulaire was ten tijde van de vervaardiging van deze kadernota nog niet beschikbaar. Wel verwerkt is de maartcirculaire 2010.

Wij stellen voor aan het voordeel over 2010 thans geen bestemming te geven, maar dit tijdelijk te parkeren op de stelpost Uitkomst kadernota. Hiermee blijft het beschikbaar voor eventuele tussentijdse tegenvallers in de Begroting 2010.

Budgettaire uitkomst Programmabegroting 2011-2014 (+ doorkijkjaar 2015).

Met betrekking tot de opname van structurele budgetaanpassingen hebben wij ons bij het bestaande beleid zoveel mogelijk beperkt tot de gevolgen van de Rekening 2009, de budgettaire gevolgen van tot ultimo maart 2010 genomen college- en/of raadsbesluiten en een actualisatie van het investeringsplan 2010-2020. Hiermee willen wij voorkomen dat de tekorten verder oplopen. Immers de Najaarsnota 2009 en de Decemberwijziging 2010 sloten met een structureel nadeel, waarvoor destijds geen dekking is aangegeven. Deze nadelen maken onderdeel uit van het totale bezuinigings-/ombuigingsbedrag ter grootte van € 7,1 miljoen. In dat traject zal dus de dekking moeten worden gevonden. In hoofdstuk 6 vindt u een nadere toelichting op de structurele budgettaire aanpassingen.

In totaliteit ziet de structurele budgettaire positie op basis van bestaand beleid er als volgt uit:

Omschrijving (bedragen x EUR 1.000,00)	2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-14	Doorkijk 2015
Totaal uitkomst begroting 2010-2013	-579 V	0	0	778 N	199 N	778 N
Storting voordeel 2011 in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen	579 N				579 N	
Parkeren nadeel 2014 en verder op de stelpost Uitkomst circulaire Rijk (nog te dekken door bezuinigingen)				-778 V	-778 V	-778 V
Totaal uitkomst Najaarsnota 2009	60 N	90 N	98 N	112 N	360 N	112 N
Totaal uitkomst Decemberwijziging 2009	142 N	237 N	370 N	242 N	991 N	242 N
Totaal uitkomst Programmabegroting 2010-2013: Taakstellende bezuinigingen op de programma's	-91 V	-85 V	-92 V	-97 V	-365 V	-97 V
Totale budgettaire uitkomst voor Kadernota 2010	111 N	242 N	376 N	257 N	986 N	257 N
Totaal uitkomst Kadernota 2010	-136 V	-35 V	-49 V	-50 V	-270 V	-108 V
Totaal uitkomst na Kadernota 2010	-25 V	207 N	327 N	207 N	716 N	149 N

Van belang is dat de Begroting 2011 op basis van bestaand beleid thans sluitend is met een klein voordeel ter grootte van € 25.000,00. De provincie toetst daar ook op bij de uitvoering van het begrotingstoezicht.

Overigens melden wij dat in deze Kadernota 2010 alle bedragen in volledige eurobedragen zijn opgenomen. Met uitzondering van de bedragen in de diverse tabellen. De bedragen in de tabellen moeten met duizend euro vermenigvuldigd worden.

Bezuinigings-/ombuigingstraject.

Op 11 februari 2010 heeft voor u ter inzage gelegen de Notitie Ontwikkeling financiële positie gemeente Ermelo. Korthedshalve verwijzen wij naar deze notitie. Onderdeel hiervan is de verwachting dat er een aantal voorstellen en ontwikkelingen met budgettaire gevolgen in aantocht is. In de notitie is een opsomming weergegeven. Wij schatten in dat de uiteindelijke budgettaire gevolgen tenminste € 2 miljoen per jaar zullen gaan bedragen. Ter dekking hiervan moet bestaand (oud) beleid ingeleverd worden. Wij noemen dit ombuigen van beleid. Inmiddels is met betrekking tot een aantal voorstellen en ontwikkelingen al meer duidelijkheid gekomen over de budgettaire gevolgen. Wij hebben in hoofdstuk 4 van deze kadernota een overzicht opgenomen. Voor 2010 leidt dit tot een tekort ter grootte van € 234.000,00, oplopend tot een bedrag van € 584.000,00 in 2015.

Inmiddels is er een plan van aanpak voor het bezuiniging-/ombuigingstraject opgesteld en u afzonderlijk aangeboden. De bespreking door de raad heeft op 22 april 2010 plaatsgevonden. Het wordt een intensief traject. Ermelo is een financieel gezonde gemeente en dat moet zo blijven. In hoofdstuk 7.3 geven wij een korte toelichting op dit traject.

Programmabegroting 2011-2014: verder opstellingstraject.

In hoofdstuk 7 van deze kadernota hebben wij een aantal uitgangspunten opgenomen die belangrijk zijn voor het opstellen van de Programmabegroting 2011-2014. Momenteel wordt gewerkt aan het verder opstellen van de Programmabegroting 2011-2014. Wij verwachten eind juni 2010 de definitieve uitkomst, inclusief de meicirculaire 2010, te hebben. Tevens zijn de uitspraken van de raad bij de behandeling van deze Kadernota 2010 dan bekend en kunnen wij de budgettaire gevolgen hiervan bepalen. De Programmabegroting 2011-2014 moet uiterlijk voor 15 november 2010 door de raad zijn vastgesteld én aangeboden aan de provincie en het CBS. Momenteel werkt de auditcommissie aan de ontwikkeling van de programmabegroting. Daarnaast werkt de auditcommissie aan de formulering van de doelstellingen per programma voor de komende vier jaar. De auditcommissie zal haar voorstellen aanbieden aan de raad, waarna de raad een besluit dient te nemen. Omdat onduidelijk is of dit traject tijdig afgerond zal zijn, zal de Programmabegroting 2011-2014 nog naar oude stijl opgesteld worden. Hiermee wordt gegarandeerd dat er in ieder geval een begroting in oktober/november 2010 vastgesteld kan worden. Mogelijk betekent dit ook dat wij in het vierde kwartaal 2010 de Programmabegroting 2011-2014 zullen ombouwen naar de nieuwe stijl. In hoofdstuk 7.2 lichten wij dit nader toe.

In deze Kadernota 2010 doen wij u de volgende voorstellen.

- 1 In te stemmen met de rapportages 2010 over de programma's en de paragraaf Bedrijfsvoering.
- 2 In te stemmen met de budgettaire aanpassingen van de Begroting 2010 op basis van bestaand beleid en het saldo 2010 na verwerking van de Kadernota 2010 te bepalen op € 45.700,00 voordeel.
- 3 Het voordeel 2010 ter grootte van € 45.700,00 thans niet te bestemmen, maar dit tijdelijk te parkeren op de stelpost Uitkomst kadernota ten behoeve van tussentijdse tegenvallers 2010.
- 4 De budgetaanpassingen 2010 door middel van een begrotingswijziging in de Begroting 2010 te verwerken en deze begrotingswijziging vast te stellen.
- 5 In te stemmen met de budgetaanpassingen 2011 tot en met 2015 op basis van bestaand beleid en de uiteindelijke saldi te bepalen op € 25.000,00 voordeel in 2011, € 207.000,00 nadeel in 2012, € 327.000,00 nadeel in 2013, € 207.000,00 nadeel in 2014 en € 149.000,00 nadeel in 2015.
- 6 De dekking van de nadelen 2012 tot en met 2015 te betrekken bij het bezuinigings-/ombuigingstraject.
- 7 De structurele aanpassingen 2011 en verder op basis van bestaand beleid door middel van een begrotingswijziging te verwerken in de Programmabegroting 2011-2014 en deze begrotingswijziging vast te stellen.
- 8 De budgettaire gevolgen van nieuwe voorstellen en ontwikkelingen 2011-2014, zoals verwoord in hoofdstuk 4, voor kennisgeving aan te nemen.
- 9 In te stemmen met de aanpassingen in de reserves en voorzieningen, zoals verwoord in hoofdstuk 5.5.1.
- 10 In te stemmen met de uitgangspunten Programmabegroting 2011-2014, zoals verwoord in hoofdstuk 7.
- 11 De Kadernota 2010 vast te stellen.

Ten slotte.

Wij stellen deze Kadernota 2010 in handen van de agendacommissie van de raad en stellen voor om de behandeling door de raad te laten plaatsvinden op 20 mei 2010 (meningsvormend) en op 2 juni 2010 (besluitvormend). De behandeling valt dan, conform de met de raad gemaakte afspraak, gelijk met de behandeling van de Rekening 2009.

Bij de behandeling van deze Kadernota 2010 stelt u de kaders voor de nieuwe Programmabegroting 2011-2014 en kunt u uw wensen voor de komende jaren aangeven. Omdat het nieuwe collegeprogramma nog verwerkt moet worden en gegeven de zware financiële tijden verzoeken wij u terughoudendheid te betrachten.

Het college van burgemeester en wethouders van Ermelo,

A.M. Weststrate,

secretaris,

ing. W.P. Omta,

burgemeester,

2. PROGRAMMARAPPORTAGES

2.1 Programmastructuur

In dit hoofdstuk wordt gerapporteerd over:

- programma Verkeer en Vervoer;
- programma Groenvoorzieningen;
- programma Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Zaken;
- programma Milieuzorg;
- programma Jeugd en Onderwijs;
- programma Welzijn, Sport en Cultuur;
- programma Maatschappelijke Doelgroepen;
- programma Sociale Zorg;
- programma Openbaar Bestuur en Dienstverlening;
- programma Openbare Orde en Veiligheid;
- overzicht Algemene Dekkingsmiddelen.

Per programma wordt verwoord:

- de algemene programmadoelstelling, zoals verwoord in de Programmabegroting 2010–2013;
- de onderliggende producten/activiteiten;
- de betrokken portefeuillehouder, op basis van de nieuwe portefeuillevreiding;
- de betrokken afdeling;
- de rapportage over de te leveren prestaties 2010. Uitsluitend te leveren prestaties 2010 met afwijkingen in de uitvoering zijn opgenomen;
- de budgetrapportage 2010 tot en met 2015 op basis van bestaand beleid;
- de investeringsaanpassingen op basis van bestaand beleid;
- de voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven. Deze moeten gedekt worden uit de ombuigingsvoorstellen ter grootte van € 2 miljoen;
- overige relevante toelichtingen.

2.1.1 Programma VERKEER EN VERVOER

2.1.1.1 Algemene informatie

2.1.1.1.1 Algemene Programmadoelstelling

De gemeente Ermelo ontwikkelt en beheert een verkeers- en vervoersinfrastructuur waarbij een evenwicht aanwezig is tussen bereikbaarheid, verkeersveiligheid, leefomgeving en kosten.

2.1.1.1.2 Het programma bestaat uit de activiteiten

- Verkeer;
- Groot en regulier wegonderhoud;
- Schoon en berijdbaar houden;
- Wegmeubilair;
- Openbare verlichting;
- Waterlossingen.

2.1.1.1.3 Portefeuillehouder

- mevrouw M.J.E. Verhagen.

2.1.1.1.4 Afdeling

- Openbare Werken.

2.1.1.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Gemeentelijk rijwielplan (2003). Afhankelijk van het besluit naar aanleiding van planvormingsonderzoek fietspaden Telgterweg en Oude Telgterweg, de plannen verder vormgeven c.q. uitvoeren.	Realisatie fietspad Oude Telgterweg wordt doorgeschoven naar 2011. Grondaankopen voor 50% wel in 2010.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.1.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	305 N	59 N	48 N	46 N	39 N	48 N
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldbestemmende posten 2009:						
▪ Realisatie gladheidsmeldsysteem Buitenbrinkweg	17 N					
▪ Aanleg klompenpaden (saldo uitgaven en inkomsten)	2 N					
▪ Herstraatwerkzaamheden Stationsstraat	10 N					
Rekening 2009: Onderhoud wegen 2009: Storting in de reserve Onderhoud wegen.	237 N					
Aanleg fietspad Oude Telgterweg. Het deels doorschuiven van het krediet van 2010 naar 2011 veroorzaakt lagere kapitallasten in 2011 ter grootte van € 10 voordelig. Dit voordeel komt ten gunste van de stelpost Temporisering investeringen. Per saldo dus budgettair neutraal.		0				
Wegenbeheersplan 2010-2014.	-11 V	-4 V	-4 V	-4 V	-4 V	-4 V
Uitbreiding Blauwe Zone. Het extra benodigde krediet ter grootte van € 70 voor de herinrichting van de parkeerplaats bij het Kerkelijk Centrum wordt in 2010 ineens afgeschreven. Dit nadeel wordt gedekt uit de reserve Bovenwijkse voorzieningen. Ook de kosten van aanleg van de Blauwe Zone ter grootte van € 7 worden ineens afgeschreven in 2010 en gedekt uit de reserve Bovenwijkse voorzieningen. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal.	0					
Beleidsplan Openbare verlichting 2011-2015.	31 N	60 N	49 N	47 N	40 N	49 N
Winterschade winter 2009-2010. De kosten van schade aan de wegen bedraagt € 200. De extra kosten van gladheidsbestrijding bedraagt € 60. Beide bedragen worden gedekt uit de reserve Algemene buffer. Per saldo verloopt dit budgettair neutraal.	0					
Gladheidsbestrijding. Prijstijging gladheidsbestrijdingsovereenkomst met de provincie.	3 N	3 N	3 N	3 N	3 N	3 N
Gladheidsbestrijding. Aanvulling negatieve stand reserve Gladheidsbestrijding.	16 N					

2.1.1.4 Investerings bestand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
		2010	2011	2012	2013	
Herinrichting Harderwijkerweg/Putterweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	204					
Herinrichting 30 km zones (uitgaven) (overloop uit 2009)	9					
Herinrichting 60 km zones (uitgaven) (overloop uit 2009)	-21					
Zuidelijk deel 2e Verbindingsweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	-3					
Verbetering kruispunt Telgterweg/Heidelaan/Hamburgerweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	6					
Aanleg fietsenstallingen (uitgaven) (overloop uit 2009)	5					
Aanleg fietspad Telgterweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	16					
Aanleg fietspad Oude Telgterweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	18					
Aanleg fietspaden Julianalaan/Kolbaanweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	10					
Aanleg 30 km zone Ermelo Noord (uitgaven) (overloop uit 2009)	34					
Aanleg parkeerterrein Watervalweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	9					
Vervangingabri's (uitgaven) (overloop uit 2009)	-6					
Afwikkeling aanleg Kolbaanweg (uitgaven) (overloop uit 2009)	229					
Aanleg fietspad Oude Telgterweg (uitgaven en inkomsten) (krediet van 2010 naar 2011)	-205	205				
Inrichting parkeerterrein bij het Kerkelijk Centrum voor langparkeerders (uitgaven) (nieuw krediet)	70					
Aanleg Blauwe Zone (uitgaven) (nieuw krediet)	7					
Beleidsplan Openbare Verlichting 2011-2015 (inkomsten) (bijdrage bdu-subsidie)	-150					
Beleidsplan Openbare Verlichting 2011-2015 (uitgaven) (diverse aanpassingen bestaande kredieten)		-2	16	-53	16	44
Reconstructie halteplaatsen lijn 101 en lijn 104 (uitgaven) (nieuw krediet)	140					
Reconstructie halteplaatsen lijn 101 en lijn 104 (dekking nieuw krediet uit inkomsten en andere bestaande kredieten)	-140					

2.1.1.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk	
		2010	2011	2012	2013		2014
Beleidsplan Openbare Verlichting 2011-2015			5 N	10 N	14 N	17 N	21 N
Wegenbeheersplan 2010-2014	234 N		134 N	78 N	144 N	84 N	84 N

2.1.1.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.2 Programma GROENVOORZIENINGEN

2.1.2.1 Algemene informatie

2.1.2.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo wil voorzieningen in de openbare ruimte realiseren en beheren die een positieve bijdrage leveren aan een groen Ermelo, zowel binnen als buiten de bebouwde kom, waarbij kwaliteit van het groen bovengeschikt is aan de hoeveelheid openbaar groen.

2.1.2.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Begraafplaats;
- Openbaar groen;
- Speelvoorzieningen;
- Bossen, heide en natuurterreinen.

2.1.2.1.3 Portefeuillehouder

- Mevrouw M.J.E. Verhagen.

2.1.2.1.4 Afdeling

- Openbare Werken.

2.1.2.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Opstellen en vaststellen van een LandschapsOntwikkelingsPlan (LOP) als vervolg op het Landschapsbeleidsplan van 2000.	Het opstellen gebeurt in fasen. Vaststellen van het totale LOP door de gemeenteraden van Ermelo en Putten vindt op zijn vroegst plaats in 2011. De visie wordt nog dit jaar afgerond, maar het invullen van het uitvoeringsprogramma gebeurt in 2011. De visie wordt gebruikt als input voor de nieuwe structuurvisie.
Opstellen en vaststellen notitie Ecologisch bermbeheer buitengebied.	Dit wordt pas uitgevoerd in vervolg op de uitwerking van de visie LOP (2011). Het wordt onderdeel van het uitvoeringsprogramma in 2011.
Opstellen beheersplan gemeentelijke bospercelen < 2 hectare (inclusief gevolgen van de gewijzigde financiering).	Dit zou opgepakt worden door een student als afstudeeropdracht, maar is door de opleiding niet geschikt geacht. Nu alsnog door markt in te schakelen.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.2.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	14 N	0	0	0	0	0
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldbestemmende posten 2009:						
▪ Opstellen Speelruimteplan	14 N					

2.1.2.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.2.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.2.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.3.1 Algemene informatie

2.1.3.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo streeft naar realisatie en behoud van een vitale groene woonomgeving voor haar inwoners, zowel in de kernen als in het buitengebied, en scheidt condities om de inwoners te faciliteren op het gebied van betaalbaar wonen. Daarnaast streeft Ermelo naar een klimaat dat bedrijven en instellingen mogelijkheden biedt voor continuïteit binnen de gemeentegrenzen. De gemeente Ermelo versterkt haar positie als toeristenplaats voor verblijfs- en dagrecreatie.

2.1.3.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Ruimtelijke ordening;
- Bouwen;
- Wonen;
- Grondzaken;
- Grondexploitatie;
- Toerisme en recreatie;
- Economische zaken.

2.1.3.1.3 Portefeuillehouder

- De heer mr. J. van den Bosch;
- De heer A. Nederveen;
- De heer W.P. Omta;
- Mevrouw M.J.E. Verhagen.

2.1.3.1.4 Afdeling

- Ruimtelijke Ontwikkeling;
- Veiligheid, Vergunningen en Handhaving.

2.1.3.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
In regionaal verband de locaties De Driehoek en Het Tonselse Veld inbrengen en zo mogelijk vaststellen.	Voor beide locaties is dit gebeurd vóór de vaststelling van de Structuurvisie 2002. Voor De Driehoek is er een behoefteeraming vastgesteld. Verder loopt er op dit moment een onderzoek. Dit onderzoek is ingesteld om de planeconomische haalbaarheid te toetsen en maatschappelijke verantwoordelijkheid in kaart te brengen.
Het Trefpunt: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Start verkoop fase 3; ▪ Start bouw fase 1; ▪ Verkoop van 5 zelfbouwkavels van de gemeente. 	De fasering is omgedraaid, waarbij fase 3 (langs de Harderwijkerweg) als eerste ontwikkeld wordt. Start verkoop hiervan is juni 2010.
De Verbinding: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Start bouw blok 1 en vervolg start bouw blok 2; ▪ Oplevering van Het Pakhuis; ▪ Oplevering van Huis van Barmhartigheid. 	De bouw van blok 2a en 2b is gestart. De bouw van blok 1 is nog niet gestart.
Afronden bestemmingsplanprocedure 2e helft van het jaar voor woonservicegebouw Oost zodat de bouwvergunning kan worden verleend en de bouw kan starten.	Als gevolg van interne besluitvorming binnen UWON loopt de ondertekening van de anterieure overeenkomst zeker 5 maanden achter op planning. De overeenkomst zou 2 december 2009 worden getekend. De bestemmingsplanprocedure kan starten na de ondertekening. De bouwvergunning kan pas in 2011 worden verleend.
Starten en afronden bestemmingsplanprocedure eind 2010 voor woonservicegebouw West.	Door veranderde landelijke regelgeving en het zo lang mogelijk zelfstandig laten wonen van mensen en het scheiden van wonen en zorg is het programma van eisen voor het woonservicegebouw gewijzigd. De Zorggroep Noordwest Veluwe heeft nu geen brasserie nodig. Intern bekijkt de gemeente nu of het aan de afgeslankte Leemkuul toegevoegd kan worden en hoe dat valt te financieren. In principe kan de bestemmingsplanprocedure voor het eind van 2010 afgerond zijn, afhankelijk van de onderhandeling over de overeenkomst met UWON.
Voorlopig ontwerp locatie De Dillenburg en Rehoboth 1e helft van het jaar. Anterieure overeenkomst 2e helft van het jaar en eind van het jaar start bestemmingsplanprocedure.	Door de financiële situatie van de SGBB ligt het project stil. Niet duidelijk is wanneer een doorstart plaatsvindt.
Realisatie van netto ca. 70 woningen in de volgende projecten: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Akkermaalshout: 24 (18 en de mogelijkheid van 6 zelfbouw op grond van de aangrenzende eigenaren); ▪ Oude Arnhemsekarweg: 10; ▪ Rabobank: 9; ▪ Masterplan Spechtstraat: 28. 	Binnen het project Akkermaalshout komen dit jaar ca 15 woningen gereed. Oplevering van het project Oude Arnhemsekarweg wordt verwacht in 2011.
Sluiten van een anterieure overeenkomst ten behoeve van de realisatie van het project De Driesprong, waarna kan worden overgegaan tot het starten van de bestemmingsplanprocedure.	Marktpartijen slaagden er tot nu toe niet in de benodigde gronden te verwerven. Er volgt een studie op alternatieven, waaronder eventuele temporisering.
Ontwikkeling van winkelruimte gecombineerd met woningbouw door ontwikkelaar Infinitas binnen het project Patrimonium – De Enk: (30 koop appartementen verdeeld conform het KWP2). Het sluiten van een aangepaste en uitgebreide intentie-overeenkomst met de ontwikkelaar, waarna door de ontwikkelaar een schetsontwerp kan worden uitgewerkt naar definitief stedenbouwkundig ontwerp. Hierna kan worden overgegaan tot het sluiten van een anterieure overeenkomst en het opstarten van de bestemmingsplanprocedure.	Na behandeling in de raad is er besloten om een onderzoek te verrichten naar alternatieven voor de parkeerproblematiek achter de HEMA.
Opstellen plan verbetering openbare ruimte deel gebied Rabobank-De Verbinding in relatie tot de centrumontwikkeling.	Dit is nog niet opgepakt. Het maakt onderdeel uit van de uitwerkingsplannen van de nog vast te stellen structuurvisie voor het centrum.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.3.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	5 N	-11 V	-9 V	2 N	-2 V	-6 V
Dit bestaat met name uit:						
Rekeningsaldbestemmende posten 2009:						
▪ Onderzoek Centrumgebied / Stationsstraat	20 N					
▪ Uitgaven vergunningen (implementatie Wabo)	50 N					
▪ Stimuleringsbijdrage goedkope woningbouw Groot Horloo	110 N					
▪ Opbrengst verkoop grond aan NUON	-15 V					
▪ Beleidsnota toerisme & recreatie: bewegwijzering toeristische objecten	20 N					
Rekening 2009: Monumentenbeleid 2009: Storting saldo 2009 in reserve Monumentenbeleid.	11					
Rekening 2009: Complex Fokko Kortlanglaan 174: Onttrekking saldo 2009 uit reserve Grondexploitatie.	-109 V					
Rekening 2009: Complex Oude Telgterweg 221: Onttrekking saldo 2009 uit reserve Grondexploitatie.	-20 V					
Rekening 2009: Complex Landbouwgronden De Zwaan: Onttrekking saldo 2009 uit reserve Grondexploitatie.	-67 V					
Rekening 2009: Oude complexen: Onttrekking saldo 2009 uit reserve Grondexploitatie.	-8 V					
Rekening 2009: De storting in de reserve Bovenwijkse voorziening in 2010 bedraagt € 250. Dit betreft het complex Het Trefpunt. De dekking komt uit de reserve Grondexploitatie. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Centrumontwikkeling. Voor de uitvoering van het projectplan is een extra budget benodigd van € 30. Dit wordt gedekt uit de reserve Vitaal Ermelo in Ontwikkeling. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Verwerking Begroting 2010-2013 RNV.	-6 V	-6 V	-4 V	-4 V	-4 V	-4 V
Woningbouw Horst Noord. De kosten van de extra subsidie voor twee huurwoningen Groot Horloo bedragen € 20. De dekking komt uit de reserve Woningbouw. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Starterslening in de gemeente Ermelo. Het saldo tussen uitgaven en inkomsten verloopt budgettair neutraal via de reserve Incidentele DekkingsMiddelen.	0	0	0	0	0	0
Opbrengsten overeenkomsten grondzaken (erfpacht, pacht en verhuur & ingebruikgeving).	-5 V	-5 V	-5 V	6 N	2 N	-2 V
Subsidie bedrijvenroute. De jaarlijkse kosten bedragen € 2. De dekking komt uit het bestaande budget voor bedrijfscontacten. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	0
Project Start Smart.	24 N					
Opbrengst verkoop NUON-aandelen. De opbrengst escrow in de jaren 2010 tot en met 2012 wordt thans geraamd. Deze voordelen worden gestort in de reserve Vitaal Ermelo in Ontwikkeling. De opbrengst van de verkoop in 2015 wordt thans geraamd. Ook dit bedrag wordt gestort in de reserve Vitaal Ermelo in Ontwikkeling. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0	0	0			0

2.1.3.4 Investerings bestand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Complex Veldzicht Noord: bouwrijpmaken fase 3 (uitgaven) (overloop uit 2009)	123					
Complex Veldzicht Noord: woonrijpmaken fase 1 en 2 (uitgaven) (overloop uit 2009)	42					
Complex De Verbinding: opbrengst gronduitgifte (inkomsten) (overloop uit 2009)	-628					
Complex De Verbinding / Het Pakhuis: inrichting achterzijde Pakhuis (uitgaven) (overloop uit 2009)	4					
Complex De Verbinding / Het Pakhuis: planontwikkeling (uitgaven) (overloop uit 2009)	718					
Complex De Verbinding / Het Pakhuis: bouwkosten (uitgaven) (overloop uit 2009)	115					
Complex Het Trefpunt: rooien bomen (uitgaven) (overloop uit 2009)	25					
Complex Het Trefpunt: sloop opstallen (uitgaven) (overloop uit 2009)	25					
Complex Het Trefpunt: opbrengst gronduitgifte (inkomsten) (overloop uit 2009)	-1.400					
Complex Horst Noord: aankoop bomenrij / wandelpad (uitgaven) (overloop uit 2009)	6					
Complex Horst Noord: aanbrengen halfverharding Horsterbrinken (uitgaven) (overloop uit 2009)	42					
Complex Horst Noord: opbrengst grondverkopen (inkomsten) (overloop uit 2009)	-3					
Complex De Driesprong: planontwikkeling (uitgaven) (overloop uit 2009)	8					
Complex Oude Arnhemsekarweg: planontwikkeling (uitgaven) (overloop uit 2009)	30					
Complex De Verbinding / Het Pakhuis: bouwkosten (uitgaven) (aanvullend krediet)	121					
Complex De Verbinding / Het Pakhuis: inrichting (uitgaven) (verlaging krediet)	-85					
Complex Fokko Kortlanglaan 174: opbrengst (inkomsten) (nieuw krediet)	-385					
Complex Fokko Kortlanglaan 174: bodemsanering (uitgaven) (nieuw krediet)	9					
Complex Oude Telgterweg 221: grondopbrengst (inkomsten) (nieuw krediet)	-5					
Startersleningen in de gemeente Ermelo (uitgaven) (nieuw krediet)	175	175	175			

2.1.3.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Regio Noord Veluwe: archeoloog			12 N	12 N	12 N	12 N
IIVR				10 N	10 N	10 N

2.1.3.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.4 Programma MILIEUZORG

2.1.4.1 Algemene informatie

2.1.4.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo streeft een duurzame omgeving na, waarbij de milieurisico's beperkt zijn. Duurzame bescherming van grond, water en lucht, risicobeheersing en handhaving staan daarbij centraal.

2.1.4.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Milieu;
- Huishoudelijke afvalstoffen;
- Riolering en waterzuivering.

2.1.4.1.3 Portefeuillehouder

- De heer A. Nederveen;
- De heer W.P. Omta;
- Mevrouw M.J.E. Verhagen.

2.1.4.1.4 Afdeling

- Veiligheid, Vergunningen en Handhaving;
- Openbare Werken.

2.1.4.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

De uitvoering van de te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.4.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	166 N	-2 V	-8 V	-10 V	-10 V	-10 V
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldbestemmende posten 2009:						
▪ Specifieke GRP maatregelen	44 N					
▪ Waterplan	37 N					
▪ Klimaatbeleid	35 N					
Rekening 2009: Gemeentelijk RioleringsPlan 2009: Storting saldo 2009 in reserve GRP.	56 N					
GRP 2009-2013. Met betrekking tot de kosten van aansluiting riolering wordt er budget ter grootte van € 7 overgeheveld van hemelwater naar afvalwater. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	0
Begroting 2010-2013 RNV.	-6 V	-2 V	-8 V	-10 V	-10 V	-10 V
Inzameling afvalstoffen. De uitgaven- en inkomstenramingen zijn geactualiseerd. Dit verloopt budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	0

2.1.4.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Knelpunten kwaliteit riolering (afvalwater) (uitgaven) (overloop uit 2009)	44					
Knelpunten kwaliteit riolering (afvalwater) (inkomsten) (overloop uit 2009)	-44					
Knelpunten kwaliteit riolering (hemelwater) (uitgaven) (overloop uit 2009)	44					
Knelpunten kwaliteit riolering (hemelwater) (inkomsten) (overloop uit 2009)	-44					
Afkoppeling 7 ha in 4 jaar (afvalwater) (uitgaven) (overloop uit 2009)	41					
Afkoppeling 7 ha in 4 jaar (afvalwater) (inkomsten) (overloop uit 2009)	-41					
Afkoppeling 7 ha in 4 jaar (hemelwater) (uitgaven) (overloop uit 2009)	41					
Afkoppeling 7 ha in 4 jaar (hemelwater) (inkomsten) (overloop uit 2009)	-41					
Verbeteringsmaatregelen riolering (afvalwater) (uitgaven) (overloop uit 2009)	24					
Verbeteringsmaatregelen riolering (afvalwater) (inkomsten) (overloop uit 2009)	-24					
Verbeteringsmaatregelen riolering (hemelwater) (uitgaven) (overloop uit 2009)	24					
Verbeteringsmaatregelen riolering (hemelwater) (inkomsten) (overloop uit 2009)	-24					

2.1.4.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.4.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.5 Programma JEUGD EN ONDERWIJS

2.1.5.1 Algemene informatie

2.1.5.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo wil voorzien in goed en samenhangend jeugd- en onderwijsbeleid waardoor jongeren en volwassenen zijn voorbereid op actieve deelname aan de samenleving.

2.1.5.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Primair onderwijs;
- (Voortgezet) speciaal onderwijs;
- Voortgezet onderwijs;
- Gemeenschappelijke lasten en baten onderwijs;
- Volwasseneneducatie;
- Jeugdbeleid.

2.1.5.1.3 Portefeuillehouder

- De heer A.L. Klappe.

2.1.5.1.4 Afdeling

- Welzijn.

2.1.5.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Uitvoering aansprekend aanbod jeugd- en jongerenwerk.	Er is in 2009 aangevangen over de meerjaren invulling van jongerenwerk na te denken, om te kunnen blijven insteken op trends en ontwikkelingen.
Komen tot herkenbare invulling Centrum Jeugd en Gezin in de vorm van digitale, telefonische en fysieke functies.	Op 18 februari 2010 is het Centrum Jeugd en Gezin (CJG) aan de Dr. Van Dalelaan geopend. Het CJG zal zich de komende jaren verder moeten positioneren en bekend moeten worden bij opvoeders en overige betrokkenen.
Opstellen samenwerkingsafspraken voor coördinatie van zorg, versterking van de zorgstructuren voor het onderwijs en samen met het onderwijs en het aanbod van lichte ambulante hulp.	Het versnellen en vereenvoudigen van de zorgstructuur is de uitdaging waar wij, in het kader van het CJG, al langere tijd voor staan. De VERINO (Verwijsindex Regio Noord-Veluwe) is een hulpmiddel waar vanaf januari 2010 zorgsignalen gemeld kunnen worden.
Bekostiging nieuwbouw Rietschansschool (oplevering 2010/2011).	De oplevering wordt verwacht in 2011.
Ondersteuning nieuwbouw bijzondere basisschool Margriet (oplevering 2010).	De oplevering wordt verwacht in 2011.
Ondersteunen nieuwbouw 3 basisscholen Pretoriusplein (oplevering 2013/2014).	In tegenstelling tot de ondersteuning in dit traject betreft het een begeleiding van het proces.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.5.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	20 N	-104 V	-22 V	-23 V	-21 V	-24 V
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldbestemmende posten 2009:						
▪ Preventief jeugdbeleid: Centrum Jeugd en Gezin / jeugdparticipatie / jeugdenquete	20 N					
▪ Prev. jeugdbeleid: Schoolmaatschappelijk werk	20 N					
Verbetering toegankelijkheid basisschool Speulderbrink (uitgaven € 19 minus dekking € 18).	1 N					
Uitbreiding De Klokbeker. Het extra benodigde krediet ter grootte van € 404 in 2010 leidt tot extra kapitaallasten met ingang van 2011. Dit nadeel wordt gedekt uit de reserve Onderwijshuisvesting.		0	0	0	0	0
Bekostiging nieuwbouw Rietschansschool.		-73 V	11 N	11 N	13 N	10 N
Driekansen. De aanschaf van onderwijsleerpakketten en meubilair leidt tot een nadeel met ingang van 2011 ter grootte van € 1. De dekking komt uit de reserve Onderwijshuisvesting.		0	0	0	0	0
Groevenbeek. Het hoger beroep inzake de verrekening van de omzetbelasting vraagt voor specialistische ondersteuning een budget in 2010 van € 15. De dekking komt uit de reserve Algemene buffer.	0					
Onderwijsachterstandenbeleid.	15 N	6 N	6 N	6 N	6 N	6 N
Begroting 2010-2013 RNV.		-1 V	-3 V	-4 V	-4 V	-4 V
Preventief jeugdbeleid. Overbrenging budget jeugdmaatschappelijk werk naar product 641 Gezondheidszorg.	-36 V	-36 V	-36 V	-36 V	-36 V	-36 V
Centrum Jeugd en Gezin. De brede doeluitkering van het Rijk is met € 44 per jaar verhoogd. De uitgavenraming wordt met eenzelfde bedrag verhoogd.	0	0	0	0	0	0

2.1.5.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vervangende nieuwbouw Pretoriusplein (uitgaven) (overloop uit 2009)	10					
Vervangende nieuwbouw OBS De Cantharel (uitgaven) (overloop uit 2009)	10					
Vervangende nieuwbouw OBS De Arendshorst (uitgaven) (overloop uit 2009)	17					
Onderwijsleerpakketten en meubilair BBS De Klokbeker (uitgaven) (overloop uit 2009)	39					
Dakbedekking BBS Juliana (uitgaven) (overloop uit 09)	8					
Vervangende nieuwbouw BBS Margriet (uitgaven) (overloop uit 2009)	-15					
Houten draagconstructie BBS Bernhard (uitgaven) (overloop uit 2009)	32					
Eerste inrichting onderwijsleerpakketten en meubilair VSO Rietschans (uitgaven) (overloop uit 2009)	24					
Eerste inrichting onderwijsleerpakketten en meubilair De Lelie (uitgaven) (overloop uit 2009)	10					
BBS De Klokbeker: noodlocatie De Driesprong (uitgaven) (overloop uit 2009)	8					
BBS De Klokbeker: aanvullende permanente huisvesting (uitgaven) (nieuw krediet)	381					
BBS De Klokbeker: verplaatsing noodlokalen (uitgaven) (nieuw krediet)	23					

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Eerste inrichting onderwijsleerpakketten en meubilair Driekansen (uitgaven) (nieuw krediet)	7					

2.1.5.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vervangende nieuwbouw onderwijshuisvesting: aanpassing normvergoedingen		18 N	31 N	44 N	44 N	60 N

2.1.5.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.6 Programma WELZIJN, SPORT EN CULTUUR

2.1.6.1 Algemene informatie

2.1.6.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo wil een vitale samenleving zijn waarin iedereen actief deelneemt en medeverantwoordelijkheid draagt. Daarbij geeft Ermelo extra aandacht aan de mogelijkheden voor deelname door groepen inwoners die door hun leeftijd of beperking kwetsbaar zijn.

2.1.6.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Sociaal-cultureel werk;
- Sport;
- Sociaal-culturele en maatschappelijke accommodaties;
- Kunst en cultuur.

2.1.6.1.3 Portefeuillehouder

- De heer A.L. Klappe;
- De heer A. Nederveen;
- Mevrouw M.J.E. Verhagen.

2.1.6.1.4 Afdeling

- Welzijn.

2.1.6.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Ontwikkelen van integraal beleid dat erop gericht is om samen met de betrokken partijen en burgers de leefbaarheid en de sociale samenhang in buurt en wijk te vergroten.	In december 2009 heeft de raad de notitie Burgerparticipatie en communicatie vastgesteld. In 2010 zal aan de raad de notitie Samenleven in buurt en wijk worden aangeboden.
Regie voeren bij implementatie (nieuwe) regionale en lokale ondersteunings- en informatiestructuur informele zorg, waarbij aansluiting en afstemming wordt gezocht met bestaande vrijwilligersondersteuning.	Met ingang van 1 januari 2010 is in Ermelo het lokaal steunpunt mantelzorg gerealiseerd.
Het wegnemen van hinderlijke (gemeentelijke) financiële en administratieve lasten voor vrijwilligersorganisaties.	In 2010 wordt een notitie met uitgangspunten aan de raad voorgelegd.
Handhaven van het kwaliteitsniveau van de kunstmenu's van het basisonderwijs.	De uitvoering van de makelaarsfunctie was in 2009 een aandachtspunt. In 2010 zijn hier scherpere afspraken over gemaakt met Cultuur.Uit om de kwaliteit te waarborgen.
Versterken van een gevarieerd activiteitenaanbod op het gebied van kunst en cultuur door regionale samenwerking.	Er zijn succesvolle projecten uitgevoerd, onder andere het project Aan het Woord! in 2009 (schrijfwedstrijd). In 2010 wordt opnieuw het project Aan het Woord! aangeboden te samen met andere projecten en activiteiten.
Verbeteren van de diversiteit en toegankelijkheid van het aanbod op het gebied van kunst en cultuur voor kwetsbare groepen.	Cultuurpact is bezig om een project te ontwikkelen voor deze specifieke doelgroep.
Uitvoering geven aan de activiteiten in de nota Beeldende kunst in de openbare ruimte, kunstplan 2006-2010.	In 2009 is dit door de uitbreiding van de formatie weer opnieuw opgepakt. De activiteiten lopen.
Vervolg geven aan de uitwerking van een museumfunctie natuur(historie) en cultuurhistorie in Het Pakhuis.	De bouw van Het Pakhuis wordt in de zomer 2010 afgerond.

De overige te leveren prestaties 2010 verlopen volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.6.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	60 N	4 N	28 N	27 N	27 N	27 N
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldobestemmende posten 2009:						
▪ Museum Het Pakhuis	53 N					
Rekening 2009: Wijken en Wijkplatforms: Storten saldo 2009 in de reserve Wijken en Wijkplatforms.	6 N					
Aanschaf kunst buiten het gemeentehuis (uitgaven € 9 / dekking uit reserve Opdrachten beeldende kunst). Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Afhechting overeenkomsten Telgter Eng.		6 N	30 N	29 N	29 N	29 N
Oprichting stuurgroep en werkgroep Sportcomplexen EFC/DVS (kosten € 80 / dekking uit reserve IDM). Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Tijdelijke huur kleedkamers KC Ermelo voor EFC.	3 N					
Breedtesport. Opheffing voorziening Breedtesport (€ 10 V) en voordeel beschikbaar stellen voor activiteiten Sportnota (€ 10 N). Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Beheerscommissie Accommodaties. Lagere kosten accountantscontrole.	-2 V	-2 V	-2 V	-2 V	-2 V	-2 V
Beheerscommissie Accommodaties. Tijdelijke inhuur vervangend manager eerste halfjaar 2010 (kosten € 16) / dekking uit de reserve Wmo. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					

2.1.6.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Zwembadinstallatie Calluna (uitgaven) (overloop uit 2009)	28					
Vervanging kasregister Calluna (uitgaven) (overloop uit 2009)	-4					
Verlichting Calluna (uitgaven) (overloop uit 2009)	27					
Circulatiepompen Calluna (uitgaven) (overloop uit 2009)	35					
Beheerscommissie Accommodaties: aankleding De Leemkuul (uitgaven) (overloop naar 2009)	4					
Beheerscommissie Accommodaties: beveiligingsvoorzieningen daken De Dialoog (uitgaven) (overloop uit 2009)	21					
Afhechting overeenkomsten Telgter Eng (uitgaven) (diverse nieuwe kredieten)	1.695	176	314			

2.1.6.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Sportnota		99 N	116 N	115 N	185 N	332 N

2.1.6.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.7 Programma MAATSCHAPPELIJKE DOELGROEPEN

2.1.7.1 Algemene informatie

2.1.7.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo wil het voor iedereen mogelijk maken om in een gezonde en veilige fysieke omgeving zo zelfstandig mogelijk te leven en naar vermogen mee te doen aan het maatschappelijk leven op alle levensterreinen.

2.1.7.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Ouderenbeleid;
- Gezondheidszorg;
- Gehandicaptenbeleid;
- Wmo;
- Asielzoekers;
- Wet Inburgering.

2.1.7.1.3 Portefeuillehouder

- De heer A.L. Klappe;
- De heer A. Nederveen.

2.1.7.1.4 Afdeling

- Welzijn.

2.1.7.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Voorbereiding van het ontwikkelen van een normeringsinstrument van EOZ.	De opdracht is verleend en de eerste twee (proef)hoofdstukken zijn besproken en op hoofdlijnen geaccordeerd door de Projectgroep EOZ. Gereedkoming van het instrument wordt medio 2010 verwacht.
Treffen van BTB-maatregelen bij (her)inrichting/renovaties van de infrastructuur.	Met medefinanciering vanuit de EOZ-middelen zullen de bushaltes worden aangepast ter verbetering van de toegankelijkheid van de autobussen. School Speulderbrink wordt eveneens met medefinanciering vanuit de EOZ-middelen beter toegankelijk gemaakt, vanwege de bredere functie die deze school krijgt.
Onderzoek naar verbetering toegankelijkheid van openbare gebouwen en het opstellen van een actieplan. Hierbij ook de mogelijkheden onderzoeken van het aanspreken van private organisaties op verantwoordelijkheden in dezen.	Hiervoor is in het najaar 2009 een aanzet gegeven die met medewerking van externe organisaties in 2010 een vervolg moet krijgen.
De woonzorgcomplexen helpen realiseren, regiefunctie van de gemeente ten aanzien van de totstandkoming van woonzorgzones versterken.	Een notitie over de behoefte aan zorgwoningen en levensloopbestendige woningen is in ontwikkeling. Voorzieningen in de wijk krijgen in het kielzog daarvan aandacht en overigens ook nu al bij de ontwikkeling van wijkgericht werken.
Onderzoek naar gevolgen voor bewoners van beschermde woonvormen in Ermelo van eventuele overheveling van vormen van begeleiding naar de Wmo.	Dit is in studie in het kader van de zogenaamde pakketmaatregel.
Faciliteren deskundigheidstrainingen inzake huiselijk geweld voor professionals en vrijwillig kader.	Dit loopt grotendeels mee met regionale activiteiten.
Uitvoering beleidsplan Gezondheidszorg 2008-2012.	Veel is in uitvoering. Door tijdelijke capaciteitsproblemen is op onderdelen een lichte achterstand ontstaan ten opzichte van de gemeenten in de regio.
Implementatie Beleidsnota Schuldhulpverlening "Signaleren, differentiëren en ..... samen werken".	De nieuw gecontracteerde schuldhulpverlener is sinds 1 oktober 2009 actief. Samen met deze en andere organisaties worden afspraken gemaakt over preventie, nazorg, informatie etc.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.7.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	75 N	70 N	74 N	73 N	73 N	73 N
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldbestemmende posten 2009:						
▪ Wmo: ondersteuning psycho sociaal	18 N					
Buurtbemiddeling (kosten € 18) / dekking uit bijdrage UWOON en uit bestaande budgetten). Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Begroting 2010 GGD.	-14 V	-1 V	3 N	2 N	2 N	2 N
Mantelzorgondersteuning (kosten € 38) / dekking uit reserve Mantelzorg en uit bestaand budget mantelzorg. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Maatschappelijk werk. Overheveling budget van het product 639 Jeugdbeleid.	36 N	36 N	36 N	36 N	36 N	36 N
Wmo. Aanbesteding hulp bij huishouden (kosten € 121) en bijdrage Willem Holtrop Hospice (kosten € 20) / gedeeltelijke dekking uit de bestaande Wmo-budgetten (€ 106).	35 N	35 N	35 N	35 N	35 N	35 N
Maatschappelijke zorg / OGGZ (kosten 2010 € 28) / dekking uit bestaande budgetten 2010. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					

2.1.7.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.7.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.7.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.8 Programma SOCIALE ZORG

2.1.8.1 Algemene informatie

2.1.8.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo staat voor het handhaven van de voorzieningen voor inkomensondersteuning voor sociale zorg van individuele burgers, gericht op het verbeteren van hun zelfredzaamheid, uitstroom naar werk en/of sociale activering met het doel dat zij zoveel mogelijk zelfstandig voorzien in de kosten van levensonderhoud en deelnemen aan het sociale leven. Het verbeteren van de afstemming van vraag en aanbod van arbeid en sociale zorg.

2.1.8.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Inkomensondersteuning;
- Activering en uitstroom.

2.1.8.1.3 Portefeuillehouder

- De heer A.L. Klappe;
- Mevrouw M.J.E. Verhagen.

2.1.8.1.4 Afdeling

- Welzijn.

2.1.8.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

De uitvoering van de te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.8.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	-17 V	-18 V	-19 V	-20 V	-20 V	-20 V
Dit bestaat uit:						
Begroting 2010-2013 RNV. Sociale recherche en arbeidsmarktbeleid.	-17 V	-18 V	-19 V	-20 V	-20 V	-20 V
WSW. Hogere rijksbijdrage (€ 169) en hogere doorbetaling aan RNV (€ 169).	0	0	0	0	0	0
DSW. Rijksbijdrage stimuleringsuitkering begeleid werken (inkomsten € 33) / verstrekte stimuleringssubsidie voor de activiteiten voor het openhouden van het treinstation Ermelo als algemeen toegankelijke voorziening (kosten € 12) / restant ontvangen rijksbijdrage toevoegen aan beschikbare budget DSW (€ 21).	0	0	0	0	0	0

2.1.8.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.8.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.8.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.9.1 Algemene informatie

2.1.9.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo wil bekend staan als een dienstbare klantgerichte gemeente, die oog heeft voor maatschappelijke ontwikkelingen en deze vertaalt in concreet beleid. Van de inwoners, instellingen en bedrijven wordt verwacht dat zij hun verantwoordelijkheid nemen en dragen. Van de gemeente mag slagvaardigheid en adequate samenwerking met bestuurlijke en maatschappelijke partners en bedrijfsleven worden verwacht. Ook mag worden verwacht dat belanghebbenden betrokken worden bij de beleidsvoorbereiding en -uitvoering. Het bestuur streeft naar een zo groot mogelijke beperking van regelgeving.

2.1.9.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Bestuursorganen;
- Ondersteuning raad;
- Ondersteuning b&w en directie;
- Burgeraangelegenheden;
- Algemene bestuurlijke aangelegenheden.

2.1.9.1.3 Portefeuillehouder

- De heer W.P. Omta;
- De heer mr. J. van den Bosch;
- De heer A.L. Klappe;
- De heer A. Nederveen;
- Mevrouw M.J.E. Verhagen.

2.1.9.1.4 Afdeling

- Interne Advisering en Ondersteuning;
- KlantContactCentrum;
- Bestuurs- en ManagementOndersteuning;
- Griffie;
- Planing & Control.

2.1.9.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Vertaling van het nieuwe raads- en/of collegeprogramma naar de begroting.	Dit is/wordt opgepakt na de collegevorming in samenwerking met de auditcommissie.
Uitwerking aanbevelingen onderzoek (2009) naar videoverslaglegging raadsvergaderingen.	Dit onderzoek is gaande en richt zich op de audioverslaglegging.
Het verder invullen van de dereguleringsgedachte op basis van het rapport deregulering uit 2009.	Dit zal mede onderdeel zijn van het ombuigings- en bezuinigingstraject.

Dit uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.9.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	24 N	43 N	50 N	51 N	51 N	51 N
Dit bestaat uit:						
Personeelskosten voormalig bestuur. Aanvullende storting in voorziening Pensioenen voormalig bestuur	10 N					
Kortlevenrisico wethouders (kosten € 9) / dekking uit bestaand budget. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	
Begroting 2010-2013 RNV.	17 N	46 N	53 N	54 N	54 N	54 N
Externe accountantscontrole (nieuw contract met ingang van 2010);	-6 V	-6 V	-6 V	-6 V	-6 V	-6 V
Fractiefaciliteiten. Het budget per fractie wordt verhoogd van € 0,5 naar € 1. De huidige raming moet derhalve verhoogd worden van € 4 naar € 7 per jaar.	3 N	3 N	3 N	3 N	3 N	3 N
Griffie. Tijdelijke inhuur griffie tot 1 juni 2010 (kosten 2010 € 9) / dekking uit vacaturegelden Griffie. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Rekenkamercommissie. Tijdelijke inhuur waarnemend secretaris rekenkamercommissie (kosten € 7) / dekking uit het budget rekenkamercommissie en/of vacaturegelden Griffie. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Ontwikkelingssamenwerking. Beschikbaar stellen bijdrage voor de getroffen en van de aardbeving op Haiti (kosten € 27) / dekking uit de reserve Algemene buffer. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Secretariaat college van b&w. Tijdelijke inhuur als gevolg van ziekte (kosten 2010 € 6) / dekking uit de bestaande budgetten directie en afdeling BMO. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0					
Verkiezingen. Verschuiving verkiezingen Tweede Kamer van 2011 naar 2010 en van 2015 naar 2014 (kosten € 14) / dit verloopt budgettair neutraal via de reserve Egalisatie meerjarenbegroting.	0	0			0	0
Ontruimingen. Raming kosten (€ 1) / raming kostenverhaal (€ 1).	0	0	0	0	0	0

2.1.9.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.9.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.9.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.10 Programma OPENBARE ORDE EN VEILIGHEID

2.1.10.1 Algemene informatie

2.1.10.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo biedt een veilige woon-, leef- en recreatieomgeving voor alle personen die op enig moment in de gemeente aanwezig zijn.

2.1.10.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Brandweer en rampenbestrijding;
- Openbare orde en veiligheid.

2.1.10.1.3 Portefeuillehouder

- De heer W.P. Omta;
- De heer A.L. Klappe.

2.1.10.1.4 Afdeling

- Veiligheid, Vergunningen en Handhaving.

2.1.10.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

De uitvoering van de te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.10.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	85 N	0	0	0	0	0
Dit bestaat uit:						
Organisatieplan cluster Veluwe West (kosten € 139) / dekking uit bestaande stelpost (€ 144).	5 N	5 N	5 N	5 N	5 N	5 N
Brandweer. Kosten bluslonen 2010 en opleidingen / oefeningen 2010.	85 N					
Brandweer. Als gevolg van overgang naar de VNOG aframes bestaande budgetten (€ 229) en bijramen bijdrage aan de VNOG (€ 229). Per saldo is dit budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	0
Begroting 2010 VNOG.	-5 V	-5 V	-5 V	-5 V	-5 V	-5 V
Buurtbemiddeling bij burenruzies. De bijdrage van UWOON en de doorbetaling hiervan door Ermelo gaan voortaan rechtstreeks van UWOON naar Buurtbemiddeling welzijn. Inkomsten en kosten worden afgeraamd met € 4. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	0

2.1.10.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Brandweer: Mobiele Data Terminals (uitgaven) (overloop uit 2009)	-18					

2.1.10.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Regionalisering brandweer: bluslonen en kosten opleidingen en oefeningen		85 N	85 N	85 N	85 N	85 N

2.1.10.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

2.1.11 Overzicht ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

2.1.11.1 Algemene informatie

2.1.11.1.1 Algemene programmadoelstelling

De gemeente Ermelo heeft een gezonde financiële huishouding met het oog op de continuïteit in ontwikkeling en instandhouding van het voorzieningenniveau.

2.1.11.1.2 Het programma bestaat uit de producten

- Wet WOZ;
- Algemene belastingen;
- Overige algemene dekkingsmiddelen.

2.1.11.1.3 Portefeuillehouder

- De heer A. Nederveen.

2.1.11.1.4 Afdeling

- Facilitaire en Administratieve Dienstverlening;
- Planning & Control.

2.1.11.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Uitvoering en verdere invulling van het dekkingsplan Programmabegroting 2010-2013.	Dit is voor het jaar 2010 gerealiseerd door invulling en vaststelling van de 5% bezuinigingstaakstelling, zij het dat de financiële ontwikkelingen nadien opnieuw tot een tekort hebben geleid. Dit tekort wordt meegenomen in het totale ombuigings- en bezuinigingstraject dat dit jaar wordt uitgevoerd.
Instellen van een nieuwe bestemmingsreserve Vitaal Ermelo in Ontwikkeling.	Deze reserve zal geleidelijk gevuld worden door onder andere de NUON gelden en grondexploitatie-opbrengsten.

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

2.1.11.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	-791 V	-143 V	-143 V	-143 V	-143 V	-143 V
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldobestemmende posten 2009:						
▪ Reserve Woningbouw: Onttrekking Stimuleringsbijdrage goedkope woningbouw Groot Horloo	-110 V					
▪ Reserve SDM: Storting opbrengst verkoop grond aan NUON	15 N					
▪ Reserve I&A: Onttrekking kosten inhuur personeel afdeling IAO	-20 V					
▪ Reserve IDM: Onttrekking kosten opstellen Speelruimteplan	-14 V					
▪ Reserve Egalisatie mjb: Onttrekking kosten klimaatbeleid	-35 V					
▪ Reserve Egalisatie mjb: Onttrekking kosten museum Het Pakhuis	-53 V					
▪ Stelpost Waggs 2009	54 N					
Rekening 2009: Storting saldo 2009 rente in de reserve Renteschommelingen.	32 N					
Rekening 2009: rekeningsaldo 2009:						
▪ Gedeelte ten behoeve van de rekeningsaldobestemmende posten 2009	-480 V					
▪ Vrij te bestemmen gedeelte 2009	-42 V					
Algemene uitkering Gemeentefonds. Herverdelingsgevolgen.	-52 V	-52 V	-52 V	-52 V	-52 V	-52 V
Algemene uitkering Gemeentefonds. Maartcirculaire 2010.	-6 V	-3 V	-3 V	-3 V	-3 V	-3 V
Algemene uitkering Gemeentefonds. Bijstelling aantal leerlingen.		-8 V	-8 V	-8 V	-8 V	-8 V
BNG. Hogere dividenduitkering.	-80 V	-80 V	-80 V	-80 V	-80 V	-80 V

2.1.11.4 Investerings bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
N.v.t.						

2.1.11.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Notitie Uitgangspunten Programmabegroting 2011-2014 (uitgaven / inkomsten, per saldo)		198 N	198 N	198 N	198 N	198 N

2.1.11.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

3. PARAGRAFENRAPPORTAGES

3.1 Paragrafenstructuur

In dit hoofdstuk is opgenomen de paragraaf Bedrijfsvoering.

3.1.1 Paragraaf BEDRIJFSVOERING

3.1.1.1 Algemene informatie

3.1.1.1.1 Algemene Paragraafdoelstelling

Een doelmatige bedrijfsvoering waarin kostenbewustzijn, een efficiënte organisatiestructuur en een organisatiecultuur van samen werken en samenwerken in balans zijn.

3.1.1.1.2 De paragraaf bestaat uit de producten/activiteiten

- Doorbelastingen (onder andere rente en afschrijving investeringen = kapitaallasten);
- Personele lasten (onder andere salariskosten, inhuur en opleiding);
- Centrale automatisering;
- Documentaire informatievoorziening;
- Huishoudelijke zaken;
- Huisvesting;
- Kantoorbenodigdheden;
- Streekarchivariaat;
- Telecommunicatie;
- Financiële administratie;
- Bijzondere accountantscontroles en rechtmatigheid;
- Hulpmiddelen en huisvesting buitendienst Openbare Werken.

De kosten hiervan worden via vaste verdeelsleutels doorbelast aan de raadsprogramma's.

3.1.1.1.3 Portefeuillehouder

- De heer W.P. Omta;
- De heer A. Nederveen.

3.1.1.1.4 Afdeling

- Openbare Werken;
- Veiligheid, Vergunningen en Handhaving;
- Ruimtelijke Ontwikkeling;
- Welzijn;
- KlantContactCentrum;
- Overdekte SportAccommodaties;
- Facilitaire en Administratieve Dienstverlening;
- Interne Advisering en Ondersteuning;
- Planning & Control.

3.1.1.2 Rapportage afwijkingen betreffende de realisatie van de te leveren prestaties 2010

Te leveren prestaties 2010	Afwijkingen ten opzichte van te leveren prestaties 2010
Actualiseren van de Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo.	De actualisatie is nog niet gestart. Het is onzeker of de planning gehaald kan worden vanwege prioriteitswijziging in verband met ombuigings- / bezuinigingstraject.
Actief beheer van de producten en diensten op internet.	In 2010 zullen we starten met de verwerving van een nieuw content management systeem (de website).

De uitvoering van de overige te leveren prestaties 2010 verloopt volgens schema. Er zijn geen afwijkingen te melden.

3.1.1.3 Budgettaire rapportage op basis van bestaand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Uitkomst Kadernota 2010	260 N	-34 V	-34 V	-52 V	-44 V	-104 V
Dit bestaat uit:						
Rekeningsaldobestemmende posten 2009:						
▪ Digitalisering bouwdoSSIers	20 N					
▪ Inhuur personeel afdeling IAO ten behoeve van realisatieplan EGEM-i	20 N					
▪ Centraal opleidingsbudget	11 N					
▪ Stelpost Loonmutaties 2009: CAO 2009						
▪ Gedifferentieerde beloning diverse afdelingen	110 N					
▪ Implementatietrajecten Cognos8 en XML-documents	11 N					
	16 N					
Rekening 2009: Storting saldo 2009 Leeftijdsbewust personeelsbeleid in reserve Leeftijdsbewust personeelsbeleid.	7 N					
Aanschaf en vervanging veiligheidskleding buitendienst (kosten € 4 in 2010 en € 1 structureel) / dekking uit het budget voor gereedschappen. Per saldo is dit budgettair neutraal.	0	0	0	0	0	0
Beheer verzekeringspakket. Nieuw jaarcontract valt goedkoper uit (€ 50) / in 2010 € 20 ingezet voor de evaluatie van de inkoop samenwerking inkoopkalender.	-50 V 20 N	-50 V	-50 V	-50 V	-50 V	-50 V
Ontwikkeling KlantContactCentrum. Gevolgen personeelskosten (per saldo budgettair neutraal).	0	0	0	0	0	0
Afdeling FAD. Diverse formatieaanpassingen.	44 N	10 N	10 N	1 N	0	-60 V
Gemeentehuis Ermelo. Tijdelijk beschikbaar stellen ruimte aan Mee Veluwe (inkomsten 2010 € 8) / voordeel wordt ingezet voor automatisering, klantgeleidingssysteem en kwaliteitsverbeteringen KCC.	0					
Bedrijfscultuur. Kosten 2010 voor de methode Ermelologica.	8 N					
Afdeling IAO. Tijdelijke inhuur cluster I&A.	30 N					
Aanschaf module inlezen dagafschriften bank in financiële administratie. De extra kapitaallasten in 2011 tot en met 2013 ter grootte van € 1 per jaar worden gedekt uit de stelpost temporisering investeringen. Per saldo is dit budgettair neutraal.		0	0	0		
Computerapparatuur bestuurders. Lasten vergoedingen voor drie jaar / dekking uit lagere kapitaallasten met ingang van 2011.	9 N	9 N -7 V	9 N -7 V	-7 V	9 N -7 V	9 N -7 V
Algemene uitkering Gemeentefonds. Abonnement backup mogelijkheid.	4 N	4 N	4 N	4 N	4 N	4 N
Cognos8 en XML-documents. Verschuiven van 2014 naar 2015 van de implementatiekosten en opleidingskosten. Dit verloopt via de reserve Egalisatie meerjarenbegroting.					-23 V 23 N	23 N -23 V

3.1.1.4 Investerings bestand beleid

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Vervanging veegmachine (uitgaven) (overloop uit 2009)	137					
Renovatie publiekshal gemeentehuis (uitgaven) (overloop uit 2009)	320					
Vervanging kasten gemeentehuis (uitgaven) (overloop uit 2009)	30					
Vernieuwen legeskas (uitgaven) (overloop uit 2009)	4					
Vervanging servers (uitgaven) (overloop uit 2009)	133					
Driejaarlijks groot onderhoud automatisering (uitgaven) (overloop uit 2009)	22					
Aanschaf klantgeleidingssysteem (Bavak) gemeentehuis (uitgaven) (overloop uit 2009)	13					
Aanschaf internetplek voor klanten gemeentehuis (uitgaven) (overloop uit 2009)	3					
Implementatie BAG (uitgaven) (overloop uit 2009)	2					
Test en back up hardware (uitgaven) (overloop uit 2009)	41					
Toegangscontrolesysteem gemeentehuis (uitgaven) (overloop uit 2009)	5					
Beheerspakketten OW (uitgaven) (overloop uit 2009)	10					
Doorontwikkeling Decade: Cognos8 (uitgaven) (overloop uit 2009)	10					
Raadsnet (uitgaven) (overloop uit 2009)	15					
Aanschaf en implementatie XML-documents (uitgaven) (overloop uit 2009)	13					
Topdesk (uitgaven) (overloop uit 2009)	4					
Aanschaf module inlezen dagafschriften bank in financiële administratie (nieuw krediet)	3			-3		
Vervanging financieel pakket (doorschuiven krediet van 2013 naar 2015)				-200		200
Vervanging pakket Cognos8 (doorschuiven krediet van 2014 naar 2015)					-111	111
Vervanging pakket XML-documents (doorschuiven krediet van 2014 naar 2015)					-23	23
Vervanging software Wkpb (doorschuiven krediet 2010 naar 2011 en krediet 2015 naar 2016)	-25	25				-25
Aanschaf computerapparatuur college van b&w, secretaris en griffier (nieuw krediet)	4				4	
Vervanging computerapparatuur raad (kredieten kunnen vervallen)	-25				-25	

3.1.1.5 Voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Bedragen (x € 1.000,00)	Begroting	Meerjarenbegroting 2011-2014				Doorkijk
	2010	2011	2012	2013	2014	2015
EGEM-i ontwikkelingen (uitgaven)		40 N	50 N	70 N	70 N	70 N
EGEM-i ontwikkelingen (dekking)		-40 V	-50 V	-70 V	-70 V	-70 V

3.1.1.6 Overige relevante toelichtingen

N.v.t.

4. VOORSTELLEN EN ONTWIKKELINGEN DIE DEKKING BEHOEVEN

4.1 Algemene toelichting

Wij hebben opgesteld de Notitie Ontwikkeling financiële positie gemeente Ermelo. Deze notitie is in geactualiseerde versie toegevoegd aan de Overdrachtsnotitie van januari 2010. Deze heeft op 11 februari 2010 voor uw raad ter inzage gelegen. In deze notitie is aangegeven dat er tal van voorstellen en ontwikkelingen in aantocht zijn die extra geld zullen vragen. Voor een belangrijk deel is hiervoor geen dekking in de huidige begroting aanwezig. Het betreft dan met name kapitaallasten van investeringen, onderhoudskosten en rentekosten. Hetzelfde geldt voor een aantal wettelijke ontwikkelingen die extra budget zullen gaan vragen. In de bovengenoemde notitie is een overzicht opgenomen van alle te verwachten voorstellen en ontwikkelingen. Wij schatten de extra jaarlijkse lasten op tenminste € 2 miljoen per jaar. Hier moet dus nog dekking voor gevonden worden. Wij hebben voorgesteld om derhalve naast het totale bezuinigingsbedrag van € 5,1 miljoen, met name als gevolg van de korting op de algemene uitkering, ook een bedrag ter grootte van € 2 miljoen om te buigen. Dit betekent dat er oud beleid wordt ingeruild voor nieuw beleid. Voor de invulling van het ombuigingsbedrag van € 2 miljoen moeten dus de komende tijd voorstellen geïnventariseerd worden en uiteindelijk aan de raad worden voorgelegd. Afhankelijk van het bekend worden van de daadwerkelijke budgettaire gevolgen van de nieuwe voorstellen en ontwikkelingen moeten er meer of minder ombuigingsvoorstellen geïmplementeerd worden.

Wij vinden het belangrijk om u op de hoogte te houden van de omvang van de thans bekend zijnde budgettaire gevolgen van de nieuwe voorstellen en ontwikkelingen. In de onderstaande tabel hebben wij een overzicht opgenomen. De komende tijd zal dit overzicht verder aangevuld worden en zal dus ook nader bekend worden hoe groot de omvang van het ombuigingsbedrag daadwerkelijk moet worden.

4.1.1 Overzicht voorstellen en ontwikkelingen die dekking behoeven

Nr.	Omschrijving	Bedragen x € 1.000,00					Doorkijk
		Begroting 2010	2011	2012	2013	2014	
1	Regio Noord Veluwe. De subsidie voor de archeoloog stopt na drie jaar, dus met ingang van 2012. Echter het ambitieniveau is structureel opgenomen in de begroting van de RNV. Voor Ermelo kan dit met ingang van 2012 tot een structureel nadeel ter grootte van € 12 leiden.			12 N	12 N	12 N	12 N
2	Vervangende nieuwbouw onderwijshuisvesting. Binnen de Programmabegroting 2010-2013 zijn kredieten beschikbaar voor de vervangende nieuwbouw van de Margrietschool, De Arendshorst, De Cantharel en de scholen Pretoriusplein. Met betrekking tot deze investeringen zijn de kredieten begroot op basis van de normvergoeding 2009. Thans moeten deze kredieten, omdat de normvergoeding is verhoogd, ook geactualiseerd worden. Dit leidt tevens tot hogere kapitaallasten. Het betreft: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Margrietschool: extra krediet in 2010 van € 253. Hogere kapitaallasten € 18 met ingang van 2011 ▪ De Arendshorst: extra krediet in 2011 van € 186. Hogere kapitaallasten € 13 met ingang van 2012 ▪ De Cantharel: extra krediet in 2012 van € 174. Hogere kapitaallasten € 13 met ingang van 2013 ▪ Scholen Pretoriusplein: extra krediet van € 211 in 2014. Hogere kapitaallasten € 16 met ingang van 2015 		18 N	18 N	18 N	18 N	18 N
3	Sportnota. Dit leidt tot de volgende budgettaire gevolgen: <ul style="list-style-type: none"> ▪ Budgettaire gevolgen kwalitatieve en kwantitatieve behoefte-inventarisatie sportvoorzieningen in brede zin ▪ Combinatiefuncties ▪ Sporthal Calluna Hiervoor is een totaalkrediet benodigd ter grootte van € 3.000 in de jaren 2015 en 2016. De kapitaallasten bedragen € 71 in 2016 en € 218 in 2017. In deze bedragen voor de Sportnota zitten niet de budgetten voor de afhechting Telgter Eng. Deze zijn in deze Kadernota 2010 meegenomen als bestaand beleid. Zie bladzijde 26.		5 N	22 N	21 N	21 N	20 N
			94 N	94 N	94 N	94 N	94 N

		Bedragen x € 1.000,00					
		Begroting	Programmabegroting 2010-2013			Doorkijk	
Nr.	Omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014	2015
4	<p>Beleidsplan Openbare Verlichting 2011–2015.</p> <p>In de raad is behandeld het Beleidsplan Openbare Verlichting 2011–2015. Budgettair bestaat dit plan uit zowel bestaand als nieuw beleid. Het bestaande beleid is in deze Kadernota 2010 meegenomen bij het programma Verkeer en Vervoer. In deze tabel zijn de budgettaire gevolgen van het nieuwe beleid opgenomen. Dit bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Toegankelijkheid / EOZ ▪ Verbetering en optimalisatie openbare verlichting: Met ingang van 2011 een jaarlijks krediet ter grootte van € 20. Dit leidt met ingang van 2012 tot extra kapitaallasten ▪ Opwaarderen naar Nederlandse Praktijk Richtlijn (NPR): Dit vergt een extra krediet in zowel 2011 als in 2012 ter grootte van € 8. Dit leidt met ingang van 2012 tot extra kapitaallasten ▪ Aanbrengen van dimapparatuur: Hiervoor is met ingang van 2011 een jaarlijks krediet ter grootte van € 19 benodigd. Dit leidt met ingang van 2012 tot extra kapitaallasten 		5 N	5 N 2 N	5 N 4 N	5 N 6 N	5 N 8 N
5	<p>Wegenbeheersplan 2010–2014.</p> <p>In de vergadering van 18 februari 2010 heeft de raad het Wegenbeheersplan 2010–2014 vastgesteld. Kortheidshalve wordt verwezen naar de desbetreffende raadsstukken. Dit wegenbeheersplan bevat budgettaire aanpassingen voor zowel bestaand als nieuw beleid. Het bestaande beleid is in deze Kadernota 2010 meegenomen bij het programma Verkeer en Vervoer. In deze tabel zijn de budgettaire gevolgen van het nieuwe beleid opgenomen. Dit bestaat uit:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Vervangen asfalt: Dit betreft het fasegewijs vervangen van asfalt door elementverhardingen. Met name in woongebieden is dit duurzamer en goedkoper. Wel eist dit de komende jaren extra budget van € 172 in 2010 aflopend naar € 22 met ingang van 2014. ▪ Geluidsreducerend asfalt: De wens/noodzaak om op bepaalde trajecten gebruik te maken van geluidswerend asfalt wordt hoger. Geluidswerend asfalt heeft positieve effecten op de omgeving van de wegen waar dit product wordt toegepast, maar vergt ook meer onderhoud. Hiervoor is een jaarlijks extra budget benodigd van € 22 met ingang van 2010. ▪ Toegankelijkheid EOZ: In 2009 hebben wij besloten de notitie Toegankelijkheid, ingediend door de PWT, in principe als leidraad te gebruiken bij het ontwikkelen van verder beleid en beheer van de openbare ruimte. Voor maatregelen in het kader van het wegenbeheersplan blijkt dat jaarlijks een bedrag van € 40 benodigd is. In 2014 zal deze post specifiek worden beoordeeld met betrekking tot de nog te nemen maatregelen en bijbehorende kosten. Er ligt ook een relatie met de wortelopdrukproblematiek, waarvoor in het wegenbeheersplan ook jaarlijks extra budget is geraamd. 	172 N	72 N	16 N	82 N	22 N	22 N
		22 N	22 N	22 N	22 N	22 N	22 N
		40 N	40 N	40 N	40 N	40 N	40 N
6	<p>EGEM-i.</p> <p>Dit betreft ICT-ontwikkelingen die noodzakelijk zijn om digitale klantcontacten mogelijk te maken, een groot aantal productieprocessen te digitaliseren en te monitoren (intern, extern en door de klant) en mitsdien bepalend zijn voor de dienstverlening en de ontwikkeling van de gemeente als enig overheidsloket. Dit zal leiden tot kosten op het gebied van de ict-architectuur. Dit leidt tot de volgende budgettaire nadelen.</p> <p>De nadelen voor de jaren 2011 tot en met 2013 kunnen gedekt worden uit de reserve I&A.</p> <p>De nadelen met ingang van 2014 moeten nog gedekt worden. Hiertoe zal in 2010 een doorlichting plaatsvinden van de reeds bestaande automatiseringssystemen. Beoordeeld zal worden of applicaties in de toekomst nog noodzakelijk zijn en of deze applicaties geïntegreerd kunnen worden in andere bestaande applicaties of in applicaties die in het investeringsplan al zijn opgenomen. Vanuit deze sanering zal hopelijk dekking voor de jaren vanaf 2014 worden gevonden.</p>		40 N	50 N	70 N	70 N	70 N
		-40 V	-50 V	-70 V			
						-70 V	-70 V

		Bedragen x € 1.000,00					
		Begroting	Programmabegroting 2010-2013			Doorkijk	
Nr.	Omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014	2015
7	<p>Regionalisering brandweer.</p> <p>De personele kosten voor bluslonen zijn de afgelopen jaren steeds incidenteel bijgeraamd, omdat het aantal loze brandmeldingen teruggedrongen zou worden. Tot op heden is dat echter nog niet gelukt. Er gaat nu een landelijke aanpak voor komen. In afwachting van deze maatregelen en de effecten daarvan hebben wij in deze Kadernota 2010 onder de noemer bestaand beleid bij het programma Openbare Orde en Veiligheid het budget voor bluslonen 2010 met € 35 bijgeraamd. Echter dit zal naar verwachting ook voor de jaren 2011 en verder moeten gebeuren. De budgettaire gevolgen hiervan hebben wij in deze tabel opgenomen.</p> <p>Daarnaast zijn de kosten van opleidingen en oefeningen van de brandweer sterk gestegen als gevolg van nieuwe arbo-regels. Ook zijn binnen het algemeen bestuur van de VNOG in december 2009 beleidskaders vastgesteld voor het oefenen gebaseerd op veranderingen in wet- en regelgeving. Omdat deze beleidskaders eerst na verwerking in het cluster aan de betrokken college's worden voorgelegd, hebben wij in deze Kadernota 2010 onder de noemer bestaand beleid bij het programma Openbare Orde en Veiligheid uitsluitend de bijraming voor 2010 ter grootte van € 50 meegenomen. Echter dit zal naar verwachting ook voor de jaren 2011 en verder moeten gebeuren. De budgettaire gevolgen hiervan hebben wij in deze tabel opgenomen.</p>		35 N	35 N	35 N	35 N	35 N
			50 N	50 N	50 N	50 N	50 N
8	<p>IIVR.</p> <p>Het convenant dat de IIVR-partners in 2001 hebben afgesloten heeft als einddatum december 2010. In het kader van dit convenant voor Integrale Inrichting Veluwe Randmeren (IIVR) heeft Ermelo zich verplicht om gedurende de planperiode een jaarlijkse bijdrage ter grootte van € 24 beschikbaar te stellen voor de uitvoering van het inrichtingsplan. Dit zit ook tot en met het begrotingsjaar 2010 in onze begroting.</p> <p>De IIVR-bestuurders hebben tijdens het bestuurlijk overleg van 14 mei 2009 unaniem besloten het lopende programma samen af te ronden en de uitvoeringsperiode met twee jaar te verlengen. Eind 2012 zullen de Veluwerandmeren dan integraal zijn ingericht. Dit besluit leidt voor de deelnemende gemeenten niet tot een extra bijdrage in de jaren 2011 en 2012. De kosten voor deze beide jaren worden betaald uit de bij IIVR beschikbare reserves.</p> <p>De kans op voortzetting van het IIVR na 2012 is reëel, waarbij wordt gesproken over een nieuwe samenwerkingsvorm. In beginsel staan wij positief tegenover een voortzetten van de samenwerking voor een nieuwe termijn van 8 tot 10 jaar, waarbij in de consultatieronde een jaarlijkse bijdrage van ongeveer € 5 als bespreekbaar is genoemd, ingaande het begrotingsjaar 2013. Binnen het IIVR is een voorstel in roulatie waarbij die bijdrage ongeveer € 10 bedraagt. Wij stellen voor om vooralsnog in onze begroting rekening te houden met het bedrag van € 10.</p>						
					10 N	10 N	10 N

		Bedragen x € 1.000,00					
		Begroting	Programmabegroting 2010-2013			Doorkijk	
Nr.	Omschrijving	2010	2011	2012	2013	2014	2015
9	<p>Notitie Uitgangspunten Programmabegroting 2011-2014.</p> <p>In deze Kadernota 2010 hebben wij in hoofdstuk 7 alle uitgangspunten voor het opstellen van de Programmabegroting 2011-2014 verwoord. Dit betreft zaken als loonontwikkelingen, prijsontwikkelingen en volumeontwikkelingen. Dit leidt tot de volgende budgettaire gevolgen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Stelpost Loonontwikkelingen 2011 op basis van 1,5% een bedrag ter grootte van € 180 ▪ Stelpost Prijsontwikkelingen 2011 op basis van een inflatie van 1,5% een bedrag ter grootte van € 140 ▪ Stelpost Volumeontwikkelingen 2011 op basis van 0,5% een bedrag ter grootte van € 160 <p>In totaliteit moet er een bedrag van € 480 met ingang van 2011 structureel worden bijgeraamd.</p> <p>De dekking moet komen uit de volgende onderdelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Compensatie binnen de algemene uitkering Gemeentefonds. De in de afgelopen jaren beschikbaar gestelde compensatie binnen de algemene uitkering is door ons weggezet op de stelpost Nominale ontwikkelingen algemene uitkering. Met ingang van 2011 is structureel beschikbaar een bedrag van € 176. Dit wordt thans ingezet. ▪ Aanvullende compensatie binnen de algemene uitkering Gemeentefonds. Normaliter wordt in de jaarlijkse meicirculaire de compensatie opnieuw berekend op basis van de meest recente gegevens over loon- en prijsontwikkelingen. Dit leidt nagenoeg altijd tot een hogere compensatie. Aangezien de algemene uitkering thans tot en met het jaar 2011 bevroren is, verwachten wij geen aanvullende compensatie. ▪ Inflatiecorrectie op de belastingopbrengsten. Aangezien aan de uitgavenkant rekening wordt gehouden met een prijsontwikkeling in 2011 van 1,5%, wordt voorgesteld dit percentage ook te hanteren voor de inflatiecorrectie op de algemene belastingen (OZB, hondenbelasting, toeristenbelasting en forensenbelasting) en de rioolheffing. Voor een nadere onderbouwing wordt verwezen naar hoofdstuk 7 van deze Kadernota 2010. Dit leidt tot een budgettair voordeel ter grootte van € 106 met ingang van 2011. Dit wordt ingezet ter dekking. <p>Per saldo leidt bovenstaande dus tot een totaal jaarlijks nadeel van € 198 met ingang van 2011</p>						
			480 N	480 N	480 N	480 N	480 N
			-176 V	-176 V	-176 V	-176 V	-176 V
			0	0	0	0	0
			-106 V	-106 V	-106 V	-106 V	-106 V
	Totaal stand per april 2010	234 N	539 N	530 N	622 N	565 N	584 N

5. BUDGETRAPPORTAGE BEGROTING 2010

5.1 Budgettaire aanpassingen Begroting 2010

De (primitieve) Begroting 2010 is, als zijnde een onderdeel van de Programmabegroting 2010–2013, op 5 november 2010 door uw raad behandeld en vastgesteld. Nadien is de Begroting 2010 een aantal keren aangepast. Hiertoe heeft u een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld. Dit betreft de volgende bijstellingen:

- Najaarsnota 2009 (raadsbesluit van 5 november 2009);
- Decemberwijziging 2009 (raadsbesluit van 10 december 2009);
- Programmabegroting 2010–2013: taakstellende bezuinigingen op de programma's (raadsbesluit van 11 februari 2010).

Deze Kadernota 2010 is dus de vierde budgettaire bijstelling van de Begroting 2010. Wij hebben geen uitgebreide inventarisatie van budgetaanpassingen 2010 uitgevoerd, maar ons beperkt tot de volgende zaken:

- De budgettaire gevolgen van de Rekening 2009, zoals de rekeningsaldobestemmende posten 2009, de overlopende kredieten 2009, het rekeningsaldo 2009 en de mutaties met betrekking tot reserves en voorzieningen;
- Alle tot en met ultimo maart 2010 genomen b&w- en raadsbesluiten met budgettaire gevolgen;
- Actualisatie van het investeringsplan 2010–2020.

In het voor u ter inzage liggende boekwerk Kadernota 2010: Bijstelling producten zijn alle budgetaanpassingen in detail opgenomen. Elk onderwerp is gesorteerd naar programma en vervolgens per product opgenomen.

In totaliteit sluit de Begroting 2010 op basis van bestaand beleid in deze Kadernota 2010 met een nadeel van € 206.000,00. Dit nadeel is opgebouwd uit een groot aantal kleinere budgetaanpassingen en uit een aantal grotere aanpassingen. Dit zijn de volgende posten (groter dan € 25.000,00):

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000,00)
Onderhoud wegen 2009: Storting saldo 2009 in de reserve Onderhoud wegen	237 N
Beleidsplan Openbare Verlichting 2011–2015: hogere energielasten 2010	31 N
Complex Fokko Kortlanglaan 174: onttrekking afboeken boekwaarde complex 2009 uit de reserve grondexploitatie	-109 V
Complex Landbouwgronden De Zwaan: onttrekking afboeken boekwaarde complex 2009 uit de reserve Grondexploitatie	-67 V
Gemeentelijk RioleringsPlan: storting saldo 2009 in de reserve GRP	56 N
Wmo: aanbesteding hulp bij huishouden en bijdrage aan Willem Holtrop Hospice	35 N
Brandweer: hogere kosten bluslonen, opleidingen en oefeningen	85 N
Rente 2009: storting saldo 2009 in de reserve Renteschommelingen	32 N
Rekeningsaldo 2009: nog te bestemmen	-42 V
Algemene uitkering Gemeentefonds: herverdelingsgevolgen en maartcirculaire 2010	-58 V
BNG: dividenduitkering	-80 V
Beheer verzekeringspakket	-30 V
Afdeling FAD: tijdelijke inhuur interim adviseur verandertraject, inclusief coaching	35 N
Afdeling IAO: tijdelijke inhuur cluster i&a	30 N
Overige afwijkingen, per saldo	51 N
Totaal aanpassingen 2010 op basis van bestaand beleid	206 N

Naast de bovengenoemde budgetaanpassingen is er in deze Kadernota 2010 ook een aantal kredietaanvragen/-wijzigingen/-doorschuivingen opgenomen. Deze zijn vermeld bij de programma- en paragrafenrapportages. Korthedshalve wordt hiernaar verwezen.

De volgende aanpassing van en rapportage over de Begroting 2010 zal plaatsvinden bij de Najaarsnota 2010.

5.2 Totaal budgettaire uitkomst Begroting 2010

De totale budgettaire uitkomst van de Begroting 2010 bestaat uit:

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000,00)
Totaal uitkomst Programmabegroting 2010–2013: jaarschijf 2010	-560 V
Storting voordeel 2010 in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen	560 N
Totaal uitkomst Najaarsnota 2009: jaarschijf 2010	192 N
Totaal uitkomst Decemberwijziging 2009: jaarschijf 2010	107 N
Programmabegroting 2010–2013: Taakstellende bezuinigingen op de programma's (uitkomst jaarschijf 2010)	-550,7 V
Totale budgettaire uitkomst voor Kadernota 2010	-251,7 V
Totaal uitkomst Kadernota 2010: jaarschijf 2010	206 N
Totale budgettaire uitkomst na Kadernota 2010	-45,7 V

5.3 Bestemmingsvoorstel voordeel Begroting 2010

Aan het bovengenoemde voordeel ter grootte van € 45.700,00, waarvan het rekeningsaldo 2009 van € 42.000,00 onderdeel uitmaakt, kan een bestemming worden gegeven. Wij stellen echter voor om, in het kader van de zware financiële tijden, thans geen bestemming aan dit voordeel te geven. Het voordeel 2010 ter grootte van € 45.700,00 tijdelijk te parkeren op de stelpost Uitkomst Kadernota. Hiermee blijft het beschikbaar voor eventuele tussentijdse tegenvallers in de Begroting 2010.

5.4 Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2010 per programma

De door de raad geautoriseerde budgetten per programma na verwerking van het bestaande beleid uit deze Kadernota 2010 ziet er als volgt uit:

Programma	Begroting 2010 (x € 1.000,00)
Verkeer en Vervoer	6.906 N
Groenvoorzieningen	1.967 N
Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Zaken	3.566 N
Milieuzorg	2.384 N
Jeugd en Onderwijs	3.495 N
Welzijn, Sport en Cultuur	5.160 N
Maatschappelijke Doelgroepen	6.140 N
Sociale Zorg	1.776 N
Openbaar Bestuur en Dienstverlening	4.501 N
Openbare Orde en Veiligheid	1.661 N
Algemene Dekkingsmiddelen	-37.556 V
Totaal	0

5.5 Toelichting op specifieke onderwerpen

5.5.1 Reserves en voorzieningen

Het instellen, opheffen of wijzigen van reserves en voorzieningen mag uitsluitend gebaseerd zijn op een door de raad genomen besluit. In deze Kadernota 2010 doen wij u de volgende voorstellen:

- 1 Reserve Gladheidsbestrijding.
De reserve staat negatief. In deze Kadernota 2010 wordt een extra storting geraamd ter grootte van € 15.626,90.
- 2 Voorziening Grondexploitatie – risicovoorziening Sportlaan / Zanderij / Telgter Eng.
De stand van de voorziening is nul. De voorziening kan opgeheven worden.
- 3 Voorziening Algemene Dienst – risicovoorziening Sportlaan / Zanderij / Telgter Eng.
De stand van de voorziening is nul. De voorziening kan opgeheven worden.
- 4 Voorziening Garanties NUON.
De stand van deze voorziening is nul. De voorziening kan worden opgeheven.
- 5 Reserve Onderhoud wegen.
Op basis van het Wegenbeheersplan 2010–2014 kan deze reserve worden opgeheven. Het saldo ter grootte van € 289.000,00 wordt overgebracht naar de nieuwe voorziening Groot onderhoud wegen.
- 6 Voorziening Groot onderhoud wegen.
Op basis van het Wegenbeheersplan 2010–2014 wordt deze nieuwe voorziening ingesteld.
- 7 Voorziening Groot onderhoud openbare verlichting.
Op basis van het Beleidsplan Openbare Verlichting 2011–2015 wordt deze nieuwe voorziening ingesteld.
- 8 Voorziening Breedtesport. De voorziening kan worden opgeheven.
Het saldo van deze voorziening ter grootte van € 10.000,00 wordt toegevoegd aan het budget activiteiten Sportnota.

6. BUDGETRAPPORTAGE PROGRAMMABEGROTING 2011-2014

6.1 Budgettaire aanpassingen Programmabegroting 2011-2014

De jaarschijven 2011 tot en met 2014 zijn, als zijnde een onderdeel van de Programmabegroting 2010-2013, op 5 november 2009 door de raad behandeld en vastgesteld. Bijstelling heeft plaatsgevonden in de Najaarsnota 2009, de Decemberwijziging 2009 en de Programmabegroting 2010-2013: Taakstellende bezuinigingen op de programma's. In deze Kadernota 2010 worden de jaarschijven 2011 tot en met 2014 wederom geactualiseerd.

In het voor u ter inzage liggende boekwerk Kadernota 2010: Bijstelling producten zijn alle voorgestelde budgetaanpassingen in detail opgenomen. Deze budgetaanpassingen zijn gebundeld per onderwerp en vervolgens gesorteerd naar programma en product. De opgenomen budgetaanpassingen komen met name voort uit al eerder genomen b&w- en/of raadsbesluiten met budgettaire gevolgen en uit een actualisatie van het investeringsplan 2010-2020.

In deze Kadernota 2010 zijn op basis van bestaand beleid voor de jaarschijven 2011 en verder de volgende budgettaire aanpassingen opgenomen:

Omschrijving (bedragen x € 1.000,00)	2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-14	Doorkijk 2015
Uitkomst Kadernota 2010	-136 V	-35 V	-49 V	-50 V	-270 V	-108 V
De grootste budgettaire aanpassingen (groter dan € 25) zijn:						
Beleidsplan Openbare Verlichting 2011-2015	60 N	49 N	47 N	40 N	196 N	49 N
Bekostiging vervangende nieuwbouw Rietschansschool	-73 V	11 N	11 N	13 N	-38 V	10 N
Afhechting overeenkomsten Telgter Eng	6 N	30 N	29 N	29 N	94 N	29 N
Wmo: aanbesteding hulp bij huishouden en bijdrage aan Willem Holtrop Hospice	35 N	35 N	35 N	35 N	140 N	35 N
Algemene uitkering Gemeentefonds: herverdelingsgevolgen, maartcirculaire 2010 en aanpassing aantal leerlingen	-63 V	-63 V	-63 V	-63 V	-252 V	-63 V
BNG: dividendumuitkering	-80 V	-80 V	-80 V	-80 V	-320 V	-80 V
Beheer verzekeringspakket: nieuw jaarcontract	-50 V	-50 V	-50 V	-50 V	-200 V	-50 V
Afdeling FAD: besparing op formatie cluster DIV						-60 V
Diverse kleinere afwijkingen: per saldo	29 N	33 N	22 N	26 N	110 N	22 N

6.2 Totaal budgettaire uitkomst Programmabegroting 2011-2014

De totale budgettaire uitkomst van de Programmabegroting 2011-2014 na Kadernota 2010 bestaat uit:

Omschrijving (bedragen x € 1.000,00)	2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-14	Doorkijk 2015
Totaal uitkomst begroting 2010-2013	-579 V	0	0	778 N	199 N	778 N
Storting voordeel 2011 in de reserve Incidentele DekkingsMiddelen	579 N				579 N	
Wegzetten nadeel 2014 en verder op de stelpost Uitkomst circulaire Rijk (nog te dekken door bezuinigingen)				-778 V	-778 V	-778 V
Totaal uitkomst Najaarsnota 2009	60 N	90 N	98 N	112 N	360 N	112 N
Totaal uitkomst Decemberwijziging 2009	142 N	237 N	370 N	242 N	991 N	242 N
Totaal uitkomst Programmabegroting 2010-2013: Taakstellende bezuinigingen op de programma's	-91 V	-85 V	-92 V	-97 V	-365 V	-97 V
Totale budgettaire uitkomst voor Kadernota 2010	111 N	242 N	376 N	257 N	986 N	257 N
Totaal uitkomst Kadernota 2010	-136 V	-35 V	-49 V	-50 V	-270 V	-108 V
Totaal uitkomst na Kadernota 2010	-25 V	207 N	327 N	207 N	716 N	149 N

6.3 Dekkingsvoorstel Programmabegroting 2011–2014

Aan de nadelen zoals genoemd in de bovenstaande tabel wordt thans geen dekking gegeven. Deze nadelen maken al onderdeel uit van het bezuinigings-/ombuigingstraject.

Van belang is wel dat de jaarschijf 2011 op basis van bestaand beleid in ieder geval structureel budgettair sluitend is. De provincie toetst daar ook op bij de uitvoering van het begrotingstoezicht.

6.4 Overzicht van lasten en baten (per saldo) 2011–2014 per programma

De door de raad geautoriseerde budgetten per programma na verwerking van het bestaande beleid uit deze Kadernota 2010 ziet er als volgt uit:

Programma's	Begroting (bedragen x € 1.000,00)			
	2011	2012	2013	2014
Verkeer en Vervoer	4.606 N	4.120 N	3.877 N	4.042 N
Groenvoorzieningen	2.068 N	2.084 N	2.088 N	2.094 N
Ruimtelijke Ontwikkeling en Economische Zaken	3.024 N	4.194 N	3.510 N	3.741 N
Milieuzorg	2.087 N	1.748 N	1.559 N	1.598 N
Jeugd en Onderwijs	3.493 N	3.737 N	3.971 N	3.877 N
Welzijn, Sport en Cultuur	3.330 N	3.649 N	3.341 N	3.315 N
Maatschappelijke Doelgroepen	6.066 N	6.055 N	6.070 N	6.076 N
Sociale Zorg	1.735 N	1.773 N	1.807 N	1.840 N
Openbaar Bestuur en Dienstverlening	4.228 N	4.297 N	4.271 N	4.311 N
Openbare Orde en Veiligheid	1.658 N	1.685 N	1.718 N	1.693 N
Algemene Dekkingsmiddelen	-32.295 V	-33.342 V	-32.212 V	-32.587 V
Totaal	0	0	0	0

7. UITGANGSPUNTEN PROGRAMMABEGROTING 2011-2014

7.1 Inleiding

Met het vaststellen van deze Kadernota 2010 zijn tevens de voorbereidende werkzaamheden voor de Programmabegroting 2011–2014 opgestart. Deze Kadernota 2010 geeft de uitgangspunten weer waar binnen de nieuwe programmabegroting de komende maanden gaat worden opgesteld. Met de vaststelling van de Kadernota 2010 stelt de raad de kaders voor de Programmabegroting 2011–2014 vast.

De kaderstelling bestaat allereerst uit een eerste voorlopige budgettaire indicatie voor de jaren 2011 en verder. Zie hiervoor de voorgaande hoofdstukken.

Ten tweede wordt een nadere toelichting gegeven op het begrotingsproces. Immers 2010 is een verkiezingsjaar en dat heeft de nodige gevolgen voor het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014.

Ten derde heeft de huidige economische situatie gevolgen voor de Programmabegroting 2011–2014.

Ten vierde is het voor het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014 noodzakelijk om vooraf een aantal percentages en aannames vast te stellen.

In dit hoofdstuk 7 vindt u de volgende onderwerpen:

- 7.2 Ontwikkeling programmabegroting;
- 7.3 Economische situatie en bezuinigings-/ombuigingstraject;
- 7.4 Loonontwikkelingen;
- 7.5 Prijsontwikkelingen;
- 7.6 Volumeontwikkelingen;
- 7.7 Waggs-ontwikkelingen;
- 7.8 Renteontwikkelingen;
- 7.9 Beleid reserves en voorzieningen;
- 7.10 Nota Grondbeleid.
- 7.11 Belastingpercentages;
- 7.12 Actualiteitswaarde Beleidsnotities Financiële Verordening.

Per onderdeel is waar nodig een concept-advies opgenomen.

7.2 Ontwikkeling programmabegroting

Het jaar 2010 is een verkiezingsjaar. In maart/april 2010 zijn een nieuwe raad en een nieuw college van burgemeester en wethouders aangetreden. Een nieuw collegeprogramma 2010–2014 "Investeren in toekomst" is opgesteld. In de komende vier jaren wordt de uitvoering ter hand genomen. Dit alles heeft zijn invloed op de programmabegroting. Nieuwe programmadoelstellingen voor de komende vier jaar moeten geformuleerd worden. In Ermelo is het gebruikelijk dat de auditcommissie dit voorbereidt en vervolgens de raad adviseert. De raad neemt uiteindelijk het besluit. Daarnaast adviseert de auditcommissie de raad over de verdere ontwikkeling van de programmabegroting en de programmarekening. Beide trajecten kunnen goed gecombineerd worden. Daarmee zet Ermelo de Beleids- en BeheersCyclus voor de komende vier jaar weer stevig op de kaart.

Voor de uitvoering door de auditcommissie is inmiddels een plan van aanpak vervaardigd. Dit plan is op 28 april 2010 besproken door de auditcommissie. De auditcommissie zal aan de hand van dit plan van aanpak tot uitvoering overgaan en uiteindelijk de raad een voorstel overleggen.

Om vaststelling van de Programmabegroting 2011–2014 door de raad in oktober/november 2010 te kunnen garanderen moet de Programmabegroting 2011–2014 voor de zomervakantie 2010 in concept gereed zijn. Omdat niet te verwachten is dat de raad al voor die tijd een besluit heeft kunnen nemen met betrekking tot de voorstellen van de auditcommissie zal in eerste instantie een programmabegroting oude stijl worden opgesteld. Deze kan dan in oktober/november 2010 door de raad worden vastgesteld en conform de wetgeving voor 15 november 2010 aan de provincie en het CBS worden aangeboden. Streven is vervolgens om in het vierde kwartaal 2010 de Programmabegroting 2011–2014 om te bouwen naar de nieuwe stijl. Overigens zal dit geen budgettaire gevolgen in totaliteit met zich mee mogen brengen. Wel kunnen er mogelijk budgettaire verschuivingen tussen en binnen de programma's optreden. Daarnaast zal dit er toe leiden dat de beleidsmatige inhoud van de programmabegroting zal wijzigen. De nieuwe programmadoelstellingen voor de komende vier jaar zullen opgenomen worden. Deze herziene Programmabegroting 2011–2014 zal de raad dan ook ter formele vaststelling worden aangeboden.

De auditcommissie zal zich over de volgende vragen gaan buigen:

- 1 Blijft Ermelo de huidige BBC-documenten hanteren?
- 2 Blijft Ermelo de huidige raadsbehandelmomenten van de BBC-documenten hanteren?
- 3 Blijft Ermelo de huidige programma's hanteren?
- 4 Blijft Ermelo het huidige programmaformulier hanteren?
- 5 Hoe gaan per programma de algemene programmadoelstelling (visie), de hoofddoelstellingen en de subdoelstellingen luiden?
- 6 Blijft Ermelo de huidige indicatoren hanteren?
- 7 Blijft Ermelo de huidige paragrafen hanteren?
- 8 Hoe gaan voor de paragraaf Bedrijfsvoering de algemene doelstelling (visie), de hoofddoelstellingen en de subdoelstellingen luiden?

De auditcommissie zal deze vragen bespreken en eventuele wijzigingsvoorstellen vervaardigen en aan de raad aanbieden.

De wereldeconomie is de afgelopen jaren in een recessie terecht gekomen. Ook Nederland is geraakt. Alhoewel er tekenen zijn dat de economie weer enigszins aantrekt, zullen de gevolgen nog lang voelbaar zijn. Naast de gevolgen voor het bedrijfsleven en de individuele burgers moeten ook de rijks-, provinciale en gemeentelijke overheden financieel orde op zaken stellen in de komende jaren. Voor alle drie de overheden geldt dat er bezuinigd moet gaan worden. De gemeente Ermelo heeft in 2009 vervaardigd de Notitie Ontwikkeling financiële positie gemeente Ermelo. Deze notitie heeft in geactualiseerde vorm op 11 februari 2010 voor uw raad ter inzage gelegen. Ermelo kent momenteel een bezuinigings-/ombuigingsbedrag van € 7,1 miljoen per jaar. Dit bedrag is als volgt opgebouwd:

- 1 Korting op de algemene uitkering Gemeentefonds.
Naar aanleiding van het in 2009 tussen het Rijk en de VNG afgesloten bestuursakkoord is de algemene uitkering in 2009 al daadwerkelijk gekort. Ermelo heeft dat deels al op kunnen vangen in de begroting. Echter met ingang van het begrotingsjaar 2014 staat er nog een te dekken stelpost Uitkomst circulaires Rijk ter grootte van € 0,8 miljoen.
- 2 Korting op de algemene uitkering Gemeentefonds.
Het Rijk heeft in 2009 aangekondigd dat zij € 35 miljard per jaar moet bezuinigen en dat dit tevens gevolgen zal hebben voor de algemene uitkering. Genoemd is € 3 miljard. Voor Ermelo hebben wij dit berekend op een korting ter grootte van € 4 miljoen per jaar.
- 3 Najaarsnota 2009 en Decemberwijziging 2009.
De Najaarsnota 2009 en de Decemberwijziging 2009 sloten beide met structurele budgettaire nadelen. Hiervoor is nog geen dekking aanwezig. Gemiddeld moet hiervoor nog een bedrag van € 0,3 miljoen bezuinigd worden.
- 4 Nieuwe voorstellen en ontwikkelingen gemeente Ermelo.
Er is een aantal voorstellen en ontwikkelingen in aantocht die extra geld zullen vragen. In de bovengenoemde notitie is een overzicht opgenomen. Ook verwijzen wij naar hoofdstuk 4 van deze Kadernota 2010. De uiteindelijke budgettaire gevolgen schatten wij in op tenminste € 2 miljoen per jaar. Ter dekking van dit bedrag willen wij bestaand (oud) beleid inleveren. Dit is dus geen bezuiniging, maar een ombuiging.

Inmiddels hebben wij een plan van aanpak van aanpak opgesteld en aan uw raad aangeboden. Dit is op 22 april 2010 door u besproken. Doelstelling is om per programma een drietal ombuigings- en bezuinigingsscenario's uit te werken. Daarnaast zullen scenario's met betrekking tot de bedrijfsvoering, bestuursprocessen en inkomsten vervaardigd worden. Het traject zal dit jaar uitgevoerd gaan worden. Wij willen een zgn. bezuinigings- en ombuigingsvoorstellenmagazijn creëren. Naar gelang de noodzaak tot bezuinigen/ombuigen concreter wordt, kunnen voorstellen uit dit magazijn geïmplementeerd worden. Uiteindelijk zullen alle voorstellen voorzien van een advies van ons college aan de raad worden voorgelegd. Geen enkele gemeentelijke activiteit wordt op voorhand ontzien, behalve de zorg voor hen die het echt nodig hebben.

Met betrekking tot de hier bovengenoemde vier posten is er enige onzekerheid of ze zich daadwerkelijk voor zullen doen, of de bedragen uiteindelijk juist zullen zijn en wanneer zij zich voor zullen doen. Dit hangt onder andere af van hoe de economie zich de komende jaren zal ontwikkelen en hoe hoog het groeipercentage in Nederland uitvalt. Daarnaast zullen ook de Tweede Kamerverkiezingen en het nieuw te vormen Kabinet van invloed zijn op de omvang van de bezuinigingen op rijksniveau. In de media worden verschillende bedragen genoemd. De eerder genoemde € 35 miljard rijksbezuinigingen wordt thans ook wel geschat op € 29 miljard. Ook wordt er van uit gegaan dat in de komende kabinetsperiode ongeveer € 18 á 20 miljard bezuinigd moet worden en het restant in de volgende kabinetsperiode. Kortom er is nog veel onduidelijk over omvang en tempo. Wel is duidelijk dat de Nederlandse overheden en dus ook Ermelo zullen moeten bezuinigen en ombuigen de komende jaren. Het door ons vastgestelde plan van aanpak speelt in op de onzekerheden. Wij zijn inmiddels aan de slag gegaan.

De gemeente Ermelo is altijd een financieel gezonde gemeente geweest met een lage lastendruk voor de burgers. En dat moet zo blijven. Daar gaan wij voor.

In 2004 is de systematiek van ramen van stelposten voor loonontwikkelingen gewijzigd. Wij zijn toen overgestapt van de methodiek van lopende prijzen naar de methodiek van constante prijzen. Dit betekent dat uitsluitend in het eerste begrotingsjaar de stelpost loonmutaties wordt begroot op basis van een door ons zelf te bepalen percentage. Hierbij baseren wij ons op cijfers gepubliceerd door het CPB, aangevuld met eigen inschattingen. De ramingen in de volgende begrotingsjaren zijn gebaseerd op wat beschikbaar is gesteld binnen de algemene uitkering. Deze laatste categorie wordt in de begroting geraamd op de stelpost nominale ontwikkelingen algemene uitkering. Deze wijziging heeft op 9 september 2004 voor de commissie ABZ ter inzage gelegen. Het is voor het eerst doorgevoerd in de Programmabegroting 2005–2008. Bovenstaande betekent dat met betrekking tot de Programmabegroting 2011–2014 voor het begrotingsjaar 2011 het percentage voor de loonontwikkeling 2011 bepaald moet worden.

De huidige CAO (voor gemeenteambtenaren) liep tot 1 juni 2009. Voor de periode daarna is nog geen nieuwe CAO afgesloten. In onze huidige begroting zijn wij uitgegaan van een loonsomstijging over 2009 ter grootte van 1% en over 2010 ook van 1%.

In de Programmabegroting 2011–2014 wordt het salarispeil per 1 januari 2011 geraamd. Dit betekent dat eventuele CAO-aanpassingen en wijzigingen van de sociale lasten in het jaar 2011 niet in de salarisramingen zullen zitten. Deze worden structureel verwerkt op de stelpost loonmutaties 2011. Voor de raming van deze stelpost loonmutaties 2011 moeten wij zelf het percentage bepalen. Wij baseren ons daarbij op de gegevens van het Centraal Plan Bureau (CPB). Het CPB geeft voor 2011 voor de loonvoet sector overheid een percentage van 2 en voor de loonvoet marktsector een percentage van 2,75. Dit blijkt uit publicaties van het CPB van 8 april 2010. Indien wij deze cijfers van het CPB volgen, dan komen wij voor onze Begroting 2011 tot een percentage van 2,375. Gezien de economische situatie, de oproep van het rijk tot loonmatiging, de moeilijke CAO-onderhandelingen en de uitspraken van de diverse landelijke politieke partijen over de ambtenarensalarissen achten wij dit percentage van 2,375 voor het jaar 2011 te hoog.

Uitgaande van een inflatie van 1,5% over 2011 stellen wij voor om voor 2011 een percentage van 1,5 te hanteren. Dit betekent dat er geen budgettaire ruimte binnen de begroting is voor een reële loonstijging. Wij sturen begrotingstechnisch dus uitsluitend op koopkrachtbehoud.

Mogelijk zal de meicirculaire 2010 meer duidelijkheid geven over de compensatie door het rijk. Mogelijk zijn er dan ook actuelere cijfers van het CPB. Indien er aanleiding mocht zijn om het percentage alsnog bij te stellen dan zullen wij dit betrekken bij de Programmabegroting 2011–2014.

Uitgaande van een loonsom van ongeveer € 12 miljoen per jaar zou dit, op basis van een percentage van 1,5, een stelpost loonmutaties 2011 betekenen van € 180.000,00 per jaar. Dekking komt deels uit de stelpost nominale ontwikkelingen algemene uitkering.

Concept-advies met betrekking tot de loonontwikkelingen 2011:

- 1 De loonontwikkelingen 2011 voorlopig bepalen op 1,5%.
- 2 Bij het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014 bekijken of dit percentage bijgesteld moet worden.
- 3 De budgettaire gevolgen voor 2011 en verder meenemen bij het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014.

7.5 Prijsontwikkelingen

Net als bij de stelpost loonontwikkelingen wordt uitsluitend in het eerste begrotingsjaar de stelpost prijsmutaties begroot op basis van een door ons zelf te bepalen percentage. Hierbij baseren wij ons op cijfers gepubliceerd door het CPB, aangevuld met eigen inschattingen. De ramingen in de volgende begrotingsjaren zijn gebaseerd op wat beschikbaar is gesteld binnen de algemene uitkering. Deze laatste categorie wordt in de begroting geraamd op de stelpost nominale ontwikkelingen algemene uitkering. Bovenstaande betekent dat met betrekking tot de Programmabegroting 2011–2014 voor het begrotingsjaar 2011 het percentage voor 2011 bepaald moet worden.

Met betrekking tot de prijsontwikkelingen wordt dus jaarlijks een stelpost prijsmutaties opgenomen in de begroting. Deze stelpost wordt berekend over een gedeelte van de omzet. Immers niet elk budget is even prijsgevoelig en niet elk budget valt onder de noemer prijsontwikkelingen (bijvoorbeeld subsidies en salarissen). De budgetten die wel aan prijsontwikkelingen onderhevig zijn, worden niet bij het opstellen van de begroting automatisch bijgesteld. Eerst wanneer blijkt dat bijstelling als gevolg van prijsstijgingen onontkoombaar is, wordt het budget bijgesteld. De dekking komt dan uit de stelpost prijsmutaties.

Met betrekking tot de Begroting 2010 werd het percentage voor de inflatie bepaald op 1%. In het kader van het dekkingsplan Programmabegroting 2010–2013 werd de prijsontwikkeling op nul gezet. Dit betekende dat er in 2010 geen compensatie voor inflatie wordt gegeven. De budgetverantwoordelijken moeten het doen met de budgetten die beschikbaar zijn gesteld.

Voor de Begroting 2011 moet naar eigen inzicht het percentage worden bepaald. Half maart 2010 heeft het CPB uitgebracht het Centraal Economisch Plan en de Nota Economische Verkenning 2011–2015. In verband met de vervroegde Tweede Kamerverkiezingen zijn beide publicaties vervroegd uitgebracht. In beide publicaties wordt ingegaan op de inflatie over zowel 2009, 2010 als 2011. Gesteld wordt: "Door de uitzonderlijk diepe recessie en de sterke daling van de grondstoffenprijzen is de inflatie in 2009 afgenomen tot 1,2%. In de eerste helft van 2010 is de inflatie minder dan 1%, mede door de vertraagde doorwerking van de lage olieprijs in de gas- en elektriciteitsprijzen. In de tweede helft van het jaar 2010 vervalt dit effect en ligt de inflatie boven 1%. Gemiddeld bedraagt de inflatie naar verwachting 1,25% in 2010 en 1,5% in 2011".

Voorgesteld wordt om voor de Begroting 2011 dit laatste percentage ter grootte van 1,5 over te nemen. De dekking komt deels uit de inflatiecompensatie binnen de algemene uitkering en deels uit de inflatiecorrectie op de eigen gemeentelijke inkomstenstromen (algemene belastingen). Een percentage van 1,5 betekent een bedrag van € 140.000,00.

Mocht er bij de meicirculaire 2010 meer duidelijkheid komen over de compensatie door het rijk, dan zal bekeken worden of aanpassing van het percentage wenselijk is.

Voor het inzetten van de stelpost prijsmutaties 2011 geldt dat er terughoudendheid zal worden betracht.

Concept-advies met betrekking tot de prijsontwikkelingen 2011:

- 1 De prijsontwikkelingen 2011 voorlopig bepalen op 1,5%.
- 2 Bij het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014 bekijken of de compensatie binnen de algemene uitkering aanleiding geeft om dit percentage bij te stellen.
- 3 De budgettaire gevolgen voor 2011 en verder meenemen bij het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014.
- 4 Bij het inzetten van de stelpost prijsmutaties 2011 terughoudendheid betrachten.

7.6 Volumeontwikkelingen

Onder volumeontwikkelingen wordt verstaan autonome groei/krimp van aantallen, zoals toename van het aantal m² weg, groen, uitkeringsgerechtigden, ouderen, gehandicapten en gebruikers leerlingenvervoer. Dit zijn met betrekking tot de budgettaire gevolgen in de programmabegroting nauwelijks te beïnvloeden ontwikkelingen. Deze moeten met voorrang budgettair vertaald worden, tenzij besloten wordt dat het wenselijk is het kwaliteitsniveau (de budgetnorm per eenheid) aan te passen. De raming van volumeontwikkelingen valt onder de noemer bestaand beleid. Net als bij prijsontwikkelingen worden de volumeontwikkelingen niet direct op de desbetreffende programmaposten geraamd, maar wordt op het overzicht Algemene Dekkingsmiddelen een stelpost Volumeontwikkelingen opgenomen.

In de afgelopen jaren werd bij de bepaling van de omvang van deze stelpost uitgegaan van 0,4% van de omzet. Voor de Begroting 2010 bedroeg de stelpost € 240.000,00. Echter in het kader van het dekkingsplan Programmabegroting 2010–2013 is besloten om de stelpost Volumeontwikkelingen op nul te zetten. Dit mede in relatie tot de nadelen in de meicirculaire 2009, waarin de stijging van het reële access ook op nul is gezet. Gevolg is dus dat in de Begroting 2010 geen gelden aanwezig zijn voor volumeontwikkelingen en dat deze ontwikkelingen dus niet gecompenseerd worden.

Voor het begrotingsjaar 2011 wordt voorgesteld om weer een stelpost Volumeontwikkelingen op te nemen. Uitgaande van een herzien percentage van 0,5% van de gecorrigeerde omzet over 2011 (€ 32.000.000,00) komt dit neer op een bedrag ter grootte van € 160.000,00. Voorgesteld wordt dit bedrag op te nemen in de Begroting 2011. Gesproken wordt over de gecorrigeerde omzet en niet de gehele jaaromzet. Immers niet alle budgetten zijn onderhevig aan volumeontwikkelingen (bijvoorbeeld reserveringen) en een aantal budgetten valt al onder de stelpost loonmutaties en de stelpost Waggs. Door de stelpost Volumeontwikkelingen niet over de gehele omzet te nemen, wordt een dubbeltelling voorkomen.

Overigens zal bij het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014 terughoudend worden omgegaan met de bijraming van budgetten als gevolg van volumeontwikkelingen. Uitsluitend daar waar de ontwikkelingen onontkoombaar zijn, worden de ramingen aangepast.

Concept-advies met betrekking tot volumeontwikkelingen 2011:

- 1 Voor volumeontwikkelingen 2011 een structurele stelpost ramen ter grootte van € 160.000,00.
- 2 Uitsluitend autonome ontwikkelingen die onontkoombaar zijn budgettair vertalen.

7.7 Waggs-onwikkelingen

Waggs staat voor Wet arbeid gepremieerde en gesubsidieerde sector.

In de begroting wordt opgenomen een stelpost Waggs. Deze stelpost dient ter dekking van de loon- en prijsontwikkelingen bij de gesubsidieerde welzijnsinstellingen, bijvoorbeeld SWOE, bibliotheek, streekmuziekschool en Stichting Pinel. Net als bij de prijsontwikkelingen worden in de begroting de desbetreffende budgetten niet jaarlijks automatisch aangepast aan eventuele loon- en prijsontwikkelingen. Eerst wanneer deze ontwikkelingen zich daadwerkelijk hebben voorgedaan, wordt de desbetreffende raming aangepast. De dekking komt dan uit de stelpost Waggs.

Jaarlijks wordt de stelpost Waggs bij het opstellen van de programmabegroting opnieuw berekend en geraamd. Voor de Programmabegroting 2010-2013 is een percentage gehanteerd van 1,5.

Met betrekking tot de Programmabegroting 2011-2014 moet thans het percentage voor de stelpost Waggs bepaald worden. Voor de raming van dit percentage wordt aangesloten bij de prognose van het CPB van maart 2010 en de prognose van de eigen loonsomontwikkeling en de eigen prijsontwikkeling. Wij gaan uit voor onze eigen loonsomontwikkeling van een percentage voor 2011 van 1,5 en voor de prijsontwikkelingen 2011 ook van een percentage ter grootte van 1,5. Voorgesteld wordt dit percentage ook te hanteren voor de berekening van de stelpost Waggs.

Concept-advies met betrekking tot de Waggsontwikkelingen Programmabegroting 2011-2014:

- 1 De Waggsontwikkelingen bepalen op 1,5%.
- 2 De budgettaire gevolgen voor 2011 en verder meenemen bij het opstellen van de Programmabegroting 2011-2014.

7.8 Renteontwikkelingen

Eind 2004 is opgesteld de Nota Rentebeleid gemeente Ermelo. Deze is op 27 januari 2005 door de raad vastgesteld. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014 is deze nota leidend. Onderdeel van deze nota is het rentepercentage. Besloten is dat het te hanteren rentepercentage jaarlijks bij de kadernota wordt bepaald. Dit wordt bepaald aan de hand van:

- het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het gemiddelde van de laatste vijf jaren bij percentages gebaseerd op 10 jarige leningen (gehanteerd tot en met de Programmabegroting 2009–2012).
- het meest actuele rentepercentage van de benchmark BNG, uitgaande van het gemiddelde van de laatste tien jaren bij percentages gebaseerd op 10 jarige leningen (gehanteerd met ingang van de Programmabegroting 2010–2013).
- de rentevisie op basis van de verwachtingen van zes grote banken voor het komende jaar.

Destijds is, gebaseerd op de percentages over augustus 2004 (zijnde 4,7501 en respectievelijk 4,91), besloten een rentepercentage te hanteren van 4,75, met daarbij een bandbreedte van 0,5%. Voor de jaren daarna is telkens bij de kadernota bekeken hoe dit percentage verder uitpakt. Tevens is daarbij de eigen rentevisie van de gemeente betrokken. In een tabel ziet dat er als volgt uit:

	Begroting 2005	Begroting 2006	Begroting 2007	Begroting 2008	Begroting 2009	Begroting 2010	Begroting 2011
Benchmark BNG o.b.v. gemiddelde laatste vijf jaar	4,75	4,67	4,25	4,02	3,94	n.v.t.	n.v.t.
Benchmark BNG o.b.v. gemiddelde laatste tien jaar	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	4,41	4,30
Rentevisie 6 banken	4,91	4,49	4,16	4,48	4,43	3,65	4,01
Gehanteerd rentepercentage in begroting Ermelo	4,75	4,75	4,75	4,75	4,75	4,75	nog te bepalen

Uit bovenstaande tabel blijkt dat het percentage van de rentevisie van zes grote banken buiten de bandbreedte valt. Wij richten ons hierbij op de maandberichten van Thésor. De rentevisie per bank verschilt. Het hoogste percentage ligt op 4,35 en het laagste percentage op 3,80. Gemiddeld is het percentage dus 4,01. Thésor geeft aan dat de rente stabiel op een aantrekkelijk laag niveau ligt. Er wordt zelfs aangegeven dat de rente doodstil ligt.

Voor extra informatie omtrent de rente is gekeken naar de rentepercentages voor het aantrekken van vaste geldleningen. Voor geldleningen met een jaarlijkse aflossing en een looptijd van 10 jaar zouden wij in april 2010 een rente betalen op basis van een percentage ter grootte van 3,08. Bij een tienjarige fixe-lening (aflossing ineens) bedraagt het rentepercentage 3,75%. Ook dit zijn lage percentages.

Het is momenteel zeer moeilijk om een eigen rentevisie te ontwikkelen voor de komende jaren. De rente is thans laag. De verwachting is dat als de economie echt gaat aantrekken, ook de rente zal gaan stijgen. En het lijkt erop dat de economie aantrekt. Alhoewel er ook economen van mening zijn dat er een tweede dip aan zit te komen, de zgn. W-recessie. Ook is het onduidelijk wat de gevolgen van de enorme overheidsbezuinigingen zullen zijn op de economie en vervolgens op de rente. Duidelijk uit de bovenstaande tabel is dat al een aantal jaren één van de beide rentepercentages buiten de bandbreedte valt. Tot op heden is dat nog geen reden geweest om het rentepercentage van 4,75 naar beneden bij te stellen. Derhalve stellen wij voor om ook voor het jaar 2011 het huidige rentepercentage ter grootte van 4,75% in de begroting te handhaven.

Daarnaast stellen wij voor om in het bezuinigings-/ombuigingstraject het rentepercentage opnieuw te beoordelen en daarbij tevens te bekijken wat de budgettaire gevolgen zijn van neerwaartse bijstelling van het rentepercentage. Mogelijk kan dit één van de bezuinigingsvoorstellen worden.

Concept-advies met betrekking tot renteontwikkelingen 2011:

- 1 De Nota Rentebeleid gemeente Ermelo is leidend.
- 2 Het rentepercentage 2011 bepalen op 4,75%.
- 3 Bij het bezuinigings-/ombuigingstraject het rentepercentage evalueren.

7.9 Beleid reserves en voorzieningen

In 2004 is opgesteld de Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo. Deze nota is op 28 oktober 2004 vastgesteld door de raad. Op 21 december 2006 heeft de raad een gedeeltelijke actualisatie vastgesteld. Bij het opstellen van de Programmabegroting 2011–2014 is voor de onderdelen reserves en voorzieningen deze nota leidend. Voor de Programmabegroting 2011–2014 moet het rentepercentage voor de bespaarde rente bepaald worden. Dit percentage wordt telkens gekoppeld aan het algemene rentepercentage. Derhalve stellen wij voor om het rentepercentage bespaarde reserve te bepalen op 4,75. Ook hierbij geldt dat in het kader van het bezuinigings-/ombuigingstraject het rentepercentage zal worden geëvalueerd.

Concept-advies met betrekking tot renteontwikkelingen 2011:

- 1 De Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo is leidend.
- 2 Het rentepercentage 2011 bepalen op 4,75.
- 3 Bij het bezuinigings-/ombuigingstraject het rentepercentage evalueren.

Opgesteld is een geheel nieuwe nota Grondbeleid. Deze zal u naar verwachting in het 2e kwartaal 2010 ter vaststelling worden aangeboden. In deze nota is aangegeven dat in de jaarlijkse kadernota met betrekking tot een viertal punten voorstellen moeten worden gedaan. Dit betreft de punten:

- bepalen van het rentepercentage voor de grondexploitatie.
- bepalen van een percentage voor kostenstijging.
- bepalen van een percentage voor opbrengstenstijging.
- bepalen van het rekestarief voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten.

In deze Kadernota 2010 moeten derhalve de bovengenoemde percentages en tarieven voor 2011 worden bepaald.

1. Bepalen van het rentepercentage voor de grondexploitatie.

Voorgesteld wordt aan te sluiten bij het algemene rentepercentage voor 2011, dus 4,75%. Dit rentepercentage tevens te betrekken bij het bezuinigings-/ombuigingstraject.

2. Bepalen van een percentage voor kostenstijging.

Dit percentage is van belang bij de dynamische eindwaardeberekeningen in de exploitatieopzetten Grondexploitatie. De nieuwe nota Grondbeleid geeft niet aan hoe dit percentage berekend moet worden. Omdat het hierbij met name gaat om kosten van bouw- en woonrijpmaken stellen wij voor dit percentage te baseren op het CBS prijsindexcijfer voor grond-, weg- en waterbouw. Op basis van de ontwikkeling van deze index wordt een inschatting gemaakt voor de toekomstige kostenstijging. Wij stellen voor in deze Kadernota 2010 het percentage te bepalen op 3.

3. Bepalen van een percentage voor opbrengstenstijging.

Ook dit percentage is benodigd voor de dynamische eindwaardeberekening in de exploitatieopzetten Grondexploitatie. Dit percentage wordt met name gebruikt om de geraamde grondopbrengsten te indexeren. Wij moeten dit percentage naar eigen inzichten bepalen. Hoewel de woningmarkt een voorzichtig herstel laat zien, stellen wij voor voorzichtigheidshalve nog uit te gaan van een indexering van 0%.

4. Bepalen van het rekestarief voor ambtelijke (plan)kosten in de exploitatieopzetten.

Al enige jaren wordt een tarief van € 100,00 per uur gehanteerd. Dit tarief is gebaseerd op het gemiddelde tarief dat voor een externe kracht betaald moet worden. Hierdoor is het budgettair binnen een exploitatieopzet mogelijk om in te huren. Dit rekestarief wordt uitsluitend gebruikt in de exploitatieopzetten. Aanpassing van dit tarief zal leiden tot een hoger of lager exploitatiesaldo. In de gemeentelijke begroting en rekening wordt uitgegaan van de afdelingstarieven. Thans moet het rekestarief opnieuw bepaald worden. Gezien de hoogte van de uurtarieven van externe krachten wordt voorgesteld het rekestarief te verhogen naar € 125,00.

Concept-advies met betrekking tot de Grondexploitatie gemeente Ermelo:

- 1 Het rentepercentage bepalen op 4,75%.
- 2 Dit rentepercentage evalueren in het bezuinigings-/ombuigingstraject.
- 3 Bij het bepalen van het percentage voor kostenstijging uitgaan van het CBS prijsindexcijfer voor grond-, weg- en waterbouw.
- 4 Het percentage voor kostenstijging bepalen op 3%.
- 5 Het percentage voor opbrengstenstijging bepalen op 0%.
- 6 Het rekestarief bepalen op € 125,00.

Algemeen beleid van Ermelo is om terughoudend om te gaan met belastingstijgingen. Ermelo behoort dan ook tot de goedkoopste gemeenten van Nederland. In 2009 stonden wij op een 11e plaats. Doelstelling is om minimaal te behoren tot de 100 goedkoopste gemeenten van Nederland.

Wij vinden het belangrijk dat de lokale lastendruk in verhouding staat tot omvang en kwaliteit van de openbare voorzieningen. Korthedshalve verwijzen wij naar de paragraaf Lokale heffingen in het boekwerk Programmarekening 2009. Hierin is het Ermelose beleid met betrekking tot de lokale heffingen verwoord. In het nieuwe collegeprogramma 2010–2014 is verwoord: "Uitgangspunt is geen lastenverzwaring, behoudens inflatiecorrectie, tenzij er echt geen enkele andere optie overblijft om de begroting sluitend te krijgen. Daarnaast geldt dat op macro niveau de opbrengsten uit de OZB gelijk zullen blijven".

In de Begroting 2010 is met betrekking tot de tarieven van de OZB en de hondenbelasting de nullijn gehanteerd. De al eerder opgenomen tariefsverhoging 2010 voor de toeristen- en forensenbelasting, ter grootte van 2%, is destijds teruggedraaid. De tarieven rioolheffing zijn gebaseerd op het GRP 2009–2013. Met betrekking tot de afvalstoffenheffing 2010 geldt dat deze 100% kostendekkend is, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw. Ook de andere legestarieven 2010 zijn, tenzij nadrukkelijk anders is besloten, kostendekkend.

Voor de Begroting 2011 moeten de percentages voor de tarieven opnieuw bepaald worden. De uitgangspunten worden in deze Kadernota 2010 vastgesteld. Dit betreft:

- 1 de algemene belastingen (OZB en hondenbelasting).
In de Begroting van 2011 is thans nog uitgegaan van de nullijn. Er is ook geen inflatiecorrectie opgenomen. Omdat wij aan de uitgavenkant uitgaan van een inflatie van 1,5% wordt voorgesteld om ook aan de inkomstenkant een inflatiecorrectie toe te passen en hierbij hetzelfde percentage te hanteren als aan de uitgavenkant. Dit betekent dat de tarieven voor de OZB en de hondenbelasting in 2011 met 1,5% zullen stijgen.
- 2 de OZB in relatie tot de WOZ-waarde.
Algemene beleidsregel in Ermelo is dat bij de jaarlijkse vaststelling van de WOZ-waarde het uitgangspunt is dat de OZB-opbrengst in totaliteit geen wijziging ondergaat als gevolg van waardefluctuaties. Voorgesteld wordt deze beleidsregel ook in 2011 toe te blijven passen.
- 3 de afvalstoffenheffing.
De algemene lijn is dat de kosten van afvalinzameling volledig kostendekkend zijn, waarbij tevens rekening wordt gehouden met de btw en waarbij rekening wordt gehouden met de stand van de voorziening Afvalstoffenheffing. Voorgesteld wordt om voor het begrotingsjaar 2011 deze lijn te blijven hanteren.
- 4 de rioolheffing.
In 2009 is vastgesteld het GRP 2009–2013. In dit rioleringsplan is opgenomen een plan om geleidelijk aan te komen tot kostendekkende tarieven. Uiteindelijk moet in het jaar 2026 de riolering volledig kostendekkend zijn. Algemene lijn is om de tarieven rioolheffing te baseren op dit GRP 2009–2013. Voorgesteld wordt voor de Begroting 2011 deze lijn te blijven hanteren. De grootste groep gebruikers valt in de categorie "tot 500 kuub". Ter informatie, het tarief voor 2009 bedroeg € 96,50, voor 2010 € 100,00 en voor 2011 zal dit tarief op basis van het GRP 2009–2013 naar verwachting € 103,67 gaan bedragen. Bij de in het GRP 2009–2013 genoemde tarieven is uitgegaan van gelijkblijvende omstandigheden en prijspeil. Voorgesteld wordt om ook met betrekking tot de tarieven rioolheffing een inflatiecorrectie van 1,5% toe te passen.
- 5 de toeristen- en forensenbelasting.
In de Begroting van 2011 is thans nog uitgegaan van de nullijn. Er is ook geen inflatiecorrectie opgenomen. Omdat wij aan de uitgavenkant uitgaan van een inflatie van 1,5% wordt voorgesteld om ook aan de inkomstenkant een inflatiecorrectie toe te passen en hierbij hetzelfde percentage te hanteren als aan de uitgavenkant. Dit betekent dat de tarieven voor de toeristen- en forensenlasting in 2011 met 1,5% zullen stijgen. Met de recreatieondernemers is afgesproken dat dit percentage in september van het voorafgaande jaar bekend wordt gemaakt.
- 6 de overige legestarieven.
De algemene lijn is volledige kostendekkendheid, tenzij nadrukkelijk anders is besloten. Voorbeelden van uitzonderingen op volledige kostendekkendheid zijn de marktgeden en de kapvergunningen. Voorgesteld wordt deze algemene lijn in 2011 te blijven hanteren. Daarnaast stellen wij voor om de volledige kostendekkendheid van alle legestarieven nader te bezien in het kader van het bezuinigings- / ombuigingstraject.

Concept-advies met betrekking tot de belastingpercentages 2011:

- 1 De tarieven van de algemene belastingen (OZB en hondenbelasting) met een inflatiepercentage van 1,5 verhogen.
- 2 De OZB-opbrengst ondergaat in totaliteit geen wijziging als gevolg van waardefluctuaties.
- 3 De afvalstoffenheffing blijft volledig kostendekkend, rekening houdende met de btw en de voorziening Afvalstoffenheffing.
- 4 De tarieven rioolheffing worden gebaseerd op het GRP 2009-2013, aangevuld met een inflatiecorrectie van 1,5%.
- 5 De tarieven toeristen- en forensenbelastingen worden met een inflatiecorrectie van 1,5% verhoogd.
- 6 De overige legestarieven zijn volledig kostendekkend, tenzij nadrukkelijk anders is besloten.
- 7 De volledige kostendekkendheid van alle legestarieven nader te bezien in het kader van het bezuinigings-/ ombuigingstraject.

Op 24 mei 2007 heeft de raad de Financiële verordening gemeente Ermelo vastgesteld. Momenteel wordt gewerkt aan een actualisatie van de Financiële verordening gemeente Ermelo. In deze verordening staat dat met betrekking tot een aantal financiële beleidsnota's jaarlijks in de kadernota de actualiteit van de genoemde nota's moet worden getoetst. Het betreft:

Beleidsnota	Fin. verordening	Laatste actualisatie	Toetsing
1. Nota Afschrijvingsbeleid gemeente Ermelo	artikel 9	Raad 5 november 2009 (Najaarsnota 2009)	a. houdbaarheidsdatum nota b. wijziging afschrijvingstabel
2. Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo	artikel 10	Raad 5 november 2009 (Najaarsnota 2009)	a. houdbaarheidsdatum
3. Nota Rentebeleid gemeente Ermelo	artikel 11	Raad 11 juni 2009 (Kadernota 2009)	a. houdbaarheidsdatum
4. Nota Grondbeleid	artikel 13-2	Raad 4 september 1997 (vaststelling Nota Grondpolitiek)	a. houdbaarheidsdatum
5. Legesverordening	artikel 13-3	Raad 26 november 2009	Wijziging is niet nodig
6. Nota Weerstandsvermogen en risicomangement	artikel 14	Raad 6 maart 2008	Wijziging is niet nodig

1. Nota Afschrijvingsbeleid gemeente Ermelo.

Deze nota is oorspronkelijk op 23 september 2004 door de raad vastgesteld. In de raadsvergaderingen van 21 december 2006, 14 juni 2007, 19 juni 2008, 11 juni 2009 en 5 november 2009 heeft een gedeeltelijke actualisatie plaatsgevonden. Dit betrof in alle gevallen aanpassingen van de afschrijvingstabel en in 2008 de opname van een zgn. hardheidsclausule. Deze hardheidsclausule luidt: "In uitzonderlijke gevallen kan het college op voorstel van de afdeling Planning & Control afwijken van de afschrijvingstabel".

Met betrekking tot de houdbaarheidsdatum van de nota geldt dat de algemene regel is dat een beleidsnota na ongeveer vijf jaar herzien moet worden. Omdat Ermelo tussentijds de nota al op onderdelen steeds heeft geactualiseerd, kan de houdbaarheidsdatum enigszins verlengd worden. Streven is om de nota Afschrijvingsbeleid gemeente Ermelo in 2011/2012 volledig te actualiseren.

Met betrekking tot de afschrijvingstabel worden thans de volgende afwijkingen geconstateerd:

- Toplagen kunstgrasvelden. Nieuw in de afschrijvingstabel opnemen een afschrijvingstermijn van 10 jaar en rangschikken onder de noemer maatschappelijk nut.
- Lichtmasten openbare verlichting. Nieuw in de afschrijvingstabel opnemen een afschrijvingstermijn van 40 jaar en rangschikken onder de noemer maatschappelijk nut.
- Armaturen openbare verlichting. Nieuw in de afschrijvingstabel opnemen een afschrijvingstermijn van 20 jaar en rangschikken onder de noemer maatschappelijk nut.
- Solar studs openbare verlichting. Nieuw in de afschrijvingstabel opnemen een afschrijvingstermijn van 8 jaar en rangschikken onder de noemer maatschappelijk nut.
- Gebouwenrenovatie. Staat in de huidige afschrijvingstabel onder de noemer economisch nut. Dit moet zijn economisch en maatschappelijk nut. Dit hangt af van het gebruik van het gebouw.

Concept-advies met betrekking tot de nota Afschrijvingsbeleid gemeente Ermelo:

- 1 De nota Afschrijvingsbeleid in 2011/2012 volledig actualiseren.
- 2 De toplagen kunstgrasvelden in de afschrijvingstabel opnemen onder de noemer maatschappelijk nut met een afschrijvingstermijn van 10 jaar.
- 3 De lichtmasten openbare verlichting in de afschrijvingstabel opnemen onder de noemer maatschappelijk nut met een afschrijvingstermijn van 40 jaar.
- 4 De armaturen openbare verlichting in de afschrijvingstabel opnemen onder noemer maatschappelijk nut met een afschrijvingstermijn van 20 jaar.
- 5 De solar studs openbare verlichting opnemen in de afschrijvingstabel onder de noemer maatschappelijk nut met een afschrijvingstermijn van 8 jaar.
- 6 Gebouwenrenovaties in de afschrijvingstabel opnemen als zowel economisch als maatschappelijk nut.

2. Nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo.

Deze nota is oorspronkelijk op 28 oktober 2004 door uw raad vastgesteld. Nadien is de nota herhaaldelijk op onderdelen geactualiseerd.

Met betrekking tot de houdbaarheidsdatum van de nota geldt dat de algemene regel is dat een beleidsnota na ongeveer vijf jaar herzien moet worden. Omdat Ermelo tussentijds de nota al op onderdelen steeds heeft geactualiseerd, kan de houdbaarheidsdatum enigszins verlengd worden. De volledige actualisatie van deze nota is als te leveren prestatie 2010 opgenomen in de Programmabegroting 2010–2013. Dit heeft echter wel een lage prioriteit. Mogelijk dat de volledige actualisatie eerst in 2011 zal kunnen plaatsvinden.

Concept-advies met betrekking tot de nota Reserves en voorzieningen gemeente Ermelo:

1 De nota Reserves en voorzieningen in 2010/2011 volledig actualiseren.

3. Nota Rentebeleid gemeente Ermelo.

Deze nota is oorspronkelijk op 28 oktober 2004 door uw raad vastgesteld. Nadien is de nota bij de diverse kadernota's herhaaldelijk op onderdelen aangepast.

Met betrekking tot de houdbaarheidsdatum van de nota geldt dat de algemene regel is dat een beleidsnota na ongeveer vijf jaar herzien moet worden. Omdat Ermelo tussentijds de nota al op onderdelen steeds heeft geactualiseerd, kan de houdbaarheidsdatum enigszins verlengd worden. De volledige actualisatie van deze nota staat gepland voor 2010. Dit heeft echter wel een lage prioriteit. Mogelijk dat de volledige actualisatie eerst in 2011 zal kunnen plaatsvinden.

Concept-advies met betrekking tot de nota Rentebeleid gemeente Ermelo:

1 De nota Rentebeleid in 2010/2011 volledig actualiseren.

4. Nota Grondbeleid gemeente Ermelo.

De oorspronkelijke nota, getiteld Nota Grondpolitiek, is op 4 september 1997 door de raad vastgesteld. Nadien hebben geen actualisaties plaatsgevonden.

Met betrekking tot de houdbaarheidsdatum van de nota geldt dat de algemene regel is dat een beleidsnota na ongeveer vijf jaar herzien moet worden. De volledige actualisatie van deze nota staat als te leveren prestatie 2010 in de Programmabegroting 2010–2013. De nota is inmiddels geactualiseerd en aan ons college aangeboden. Streven is om de herziene nota in het 2e kwartaal 2010 aan uw raad aan te bieden.

Concept-advies met betrekking tot de nota Grondbeleid gemeente Ermelo:

1 De nota Grondbeleid in 2010 volledig actualiseren.

8. AFKORTINGEN

8.1 Overzicht van gebruikte afkortingen

In deze Kadernota 2010 zijn de volgende afkortingen gebruikt.

Afkorting	Omschrijving
ABZ	Algemene Bestuurlijke Zaken
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBC	Beheers- en BeleidsCyclus
BBS	Bijzondere basisschool
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten 2004
bdu	Brede Doel Uitkering
BRP	Basis Registratie Personen
BTB	Bereikbaarheid, Toegankelijkheid en Bruikbaarheid
BVO	Bruto Vloer Oppervlak
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CJG	Centrum Jeugd en Gezin
CPB	Centraal Plan Bureau
Div	Documentarie Informatie Voorziening
DSW	Dienst Sociale Werkvoorziening
Egem-i	Elektronische Gemeente
EOZ	Ermelo Onbelemmerd en Zorgzaam
FAC	Facilitair
GGD	Gemeenschappelijke GezondheidsDienst
GRP	Gemeentelijk Riolerings Plan
HRM	Human Resource Management
I&A	Informatie & Automatisering
IAO	Interne Advisering en Ondersteuning
IBA	Individuele Behandelingsinstallatie Afvalwater
ICT	Informatie- en CommunicatieTechnologie
IDM	Incidentele DekkingsMiddelen
IIVR	Integrale Inrichting Veluwe Randmeren
KC	KorfbalClub
KCC	Klant Contact Centrum
LOP	LandschapsOntwikkelingsPlan
mjb	Meerjarenbegroting
MOP	Meerjaren Onderhouds Plan
NME	Natuur- en Milieu Educatief Centrum
NPR	Nederlandse Praktijk Richtlijnen
OBS	Openbare Basisschool
OGGZ	Openbare Geestelijke GezondheidsZorg
OW	Openbare Werken
OZB	Onroerend Zaak Belasting
Pgb	Persoonsgebonden budget
pio's	Proces- en informatieondersteuners
PWT	Plaatselijke Werkgroep Toegankelijkheid
RBL	Regionaal Bureau Leerlingzaken
RNV	Regio Noord Veluwe
ROVG	Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Gelderland
SGBB	Stichting Gereformeerde Bouwcorporatie voor Bejaarden
SGW	Stimulering Goedkope Woningbouw
Svn	Stichting Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten
SWOE	Stichting Welzijn en Ondersteuning Ermelo
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
VERINO	Elektronisch Signaliseringsstysteem
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VNOG	Veiligheidsregio Noord en Oost Gelderland
VSO	Voortgezet Speciaal Onderwijs
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
Wabo	Wet Algemene Bepalingen Omgevingsvergunningen
Waggs	Wet arbeid gepremieerde en gesubsidieerde sector
Wkpb	Wet kenbaarheid publiekrechtelijke beperkingen
Wmo	Wet maatschappelijke Ondersteuning
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening